

W NUMERZE

- Relacja z posiedzeń Senatu i Kronika Rektorska
- Stopnie naukowe i stanowiska
- Profesor Jan Szargut - 75-lecie urodzin i 50-lecie pracy naukowej
- Złoty Medal MTP dla zespołu profesora J. Tomeczka
- Dydaktyka: ostateczne wyniki naboru na studia w r.ak. 1998/99
- Zarządzenia JM Rektora i współpraca z zagranicą
- Z życia CKI
- Konferencje i seminaria naukowe
- Informacje z prac KBN
- Aula Główna była pełna dygnitarzy
- Z prasy: Szanse i zagrożenia, Śląsk akademicki
- VI Spotkanie Redaktorów Gazet Akademickich
- Występy ACh Pol. Śl. i AZM Pol. Śl.
- Informacje różne: Walny Zjazd Delegatów KSN NSZZ "S"
- Kronika żałobna

SENAT

■ XX zwyczajne posiedzenie Senatu odbyło się 13 lipca br. W programie obrad: zasięgnięcie opinii w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego (jedna osoba) oraz w sprawie powołania na to stanowisko na czas nie określony (4 osoby), zatwierdzenie opinii biegłego i sprawozdania finansowego za rok 1997, ustalenie wysokości odpisu z zysku netto na fundusz zasadniczy Uczelni, podjęcie uchwały zmieniającej uchwałę Senatu nr XVIII/106/97/98 z dnia 24 kwietnia br. w sprawie ustalenia wysokości składników

w wynagrodzeniu pracowników Politechniki Śląskiej, którzy korzystają z praw autorskich lub rozporządzają nimi, informacja o przebiegu naboru na I rok studiów w r.ak. 1998/99 oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu uczestniczyło 33 członków Senatu i 8 zaproszonych gości.

■ Wniosek w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Instytucie Metrologii i Automatyki Elektrotechnicznej (RE) dra hab.inż. Tadeusza SKUBISA zreferował Dziekan prof. T. Rodacki.

Dr hab.inż. T. Skubis (52 l., doktorat - 1975 r., habilitacja - 1995 r.) pracuje na Wydziale Elektrotechnicznym.

rycznym od 1970 r. Specjalizuje się w miernictwie precyzyjnym wielkości elektrycznych. Jest autorem lub współautorem 65 publikacji naukowych, książki i monografii, 5 patentów i 11 skryptów dydaktycznych. Brał udział w 28 dużych pracach naukowo-badawczych, w tym w 18 był kierownikiem. Był organizatorem i kierownikiem 2 tematów finansowanych centralnie (CPBP 02.20) oraz 2 dużych grantów KBN. Odbył staże naukowe w Zakładzie Produkcji Aparatury Pomiarowej i Automatyki Przemysłowej w Pyskowicach, w Central Electricity Generating Board w Londynie oraz w Physikalisch-Technische Bundesanstalt w Braunschweigu w RFN, z którym obecnie utrzymuje robocze kontakty naukowe. Wypromował jednego doktora, obecnie jest opiekunem naukowym 4 uczestników Studium Doktoranckiego, w tym promotorem jednego otwartego przewodu doktorskiego. Był przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego 2 ogólnopolskich konferencji naukowych. Czterokrotnie wyróżniany nagrodami Ministra. Jest członkiem Zarządu Oddziału PTETiS, SEP, PTTS, Komisji Metrologii PAN - Oddział Katowice oraz Komisji Kształcenia Komitetu Metrologii PAN. W bieżącej kadencji pełni funkcję prodziekana ds. nauki i organizacji na Wydziale Elektrycznym.

Wniosek był pozytywnie zaopiniowany przez Senacką Komisję ds. Kadry Naukowej. Senat w głosowaniu wyraził również pozytywną opinię (31 "tak", 1 "nie", 0 "wstrz.").

■ Następnie rozpatrzono 4 wnioski w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony:

- doc dra hab. inż. Henryka PRZYBYŁY w Katedrze Mechanizacji Górnictwa (RG)
- dra hab.inż. Tadeusza CZACHÓRSKIEGO w Instytucie Informatyki (RAu)
- dra hab.inż. Adama MRÓZKA w Instytucie Informatyki (RAu).

Wnioski przedstawili Dziekani: prof. M. Dolipski i prof. St. Kozielski.

Dr hab. inż. H. Przybyła (56 l., doktorat - 1973 r., habilitacja - 1989 r.) w swoim dorobku naukowym ma 7 monografii, studiów i rozpraw, 63 artykuły w periodykach krajowych, 28 referatów na konferencjach krajowych i jeden na konferencji międzynarodowej. Po mianowaniu na stanowisko profesora nadzwyczajnego kierował bądź był współautorem 43 prac naukowo-badawczych. M.in. jest współautorem projektu komputerowej rejestracji czasu pracy

i ruchu załogi wdrożonego w kopalniach węgla kamiennego. Jest promotorem zakończonego przewodu doktorskiego i jednego przewodu w toku. Był organizatorem lub współorganizatorem 5 konferencji i seminariów naukowych. Bierze udział w pracach zespołów problemowych i Sekcji Komitetu Górnictwa PAN. Od 1991 r. jest kierownikiem Katedry Zarządzania i Restrukturyzacji w Górnictwie oraz kierownikiem Zakładu Ekonomiki i Systemów Informatycznych w Górnictwie.

Dr hab. inż. St. Ścieszka (54 l., doktorat - 1972 r., habilitacja - 1977 r.) należy do grona polskich specjalistów z zakresu tribologii i eksploatacji maszyn. W swoim dorobku ma 6 monografii, studiów i skryptów, 39 artykułów w periodykach krajowych, 30 artykułów w periodykach zagranicznych i archiwach PAN, 21 referatów na konferencjach krajowych i 24 referaty na konferencjach zagranicznych. W ramach stypendium British Council przebywał na stażu w 3 uczelniach brytyjskich (1976-77). W 1982 r. otrzymał Post-doctoral Fellowship z Cape Town University, gdzie przebywał jako visiting research fellow (1982-85), a następnie (1989-91) jako visiting professor. Przebywał także w różnych ośrodkach zagranicznych (Australia, Kanada, RPA, Szwajcaria) z kilkudniowymi wizytami, w ramach których prowadził wykłady. W ostatnich latach uzyskał 2 granty międzynarodowe (Individual Mobility Grant, TEMPUS - 1995 r., grant "Visit to UK" w ramach programu współpracy polsko-brytyjskiej - 1997 r.). Jest promotorem dwóch zakończonych przewodów doktorskich i dwóch przewodów w toku. Był przewodniczącym Komitetów Naukowych pięciu konferencji naukowo-technicznych oraz ośmiu seminariów naukowych Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Tribologicznego. Od pięciu lat pełni funkcję kierownika Zakładu Podstaw Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn w Instytucie Mechanizacji Górnictwa.

Dr hab. inż. T. Czachórski (doktorat - 1979 r., habilitacja - 1988 r.) jest zatrudniony w Instytucie Informatyki Teoretycznej i Stosowanej PAN w Gliwicach od 1972 r. Od 1992 r. pracuje również w Instytucie Informatyki na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki Pol.Śl.. Zajmuje się modelowaniem i oceną efektywności systemów oraz sieci komputerowych. Jego dorobek publikacyjny obejmuje łącznie 80 prac, w tym 27 samodzielnych. W przygotowaniu ma obszerną monografię dotyczącą modeli sieci komputerowych. Jest promotorem jednej zakończonej z wyróżnieniem

pracy doktorskiej i 8 w toku. Trzykrotnie (w latach 1995-97) prowadził cykl wykładów na Uniwersytecie w Wersalu. Kierował 3 zespołowymi projektami badawczymi KBN, obecnie jest koordynatorem ze strony polskiej 5 międzynarodowych tematów badawczych (wspólnie z Francją). Jest członkiem Komitetu Informatyki PAN, gdzie czwartą kadencję pełni funkcję sekretarza naukowego. W Instytucie Informatyki Teoretycznej i Stosowanej PAN jest kierownikiem Zespołu Modelowania i Oceny Efektywności Systemów Komputerowych.

Dr hab. inż. A. Mrózek (doktorat - 1974 r., habilitacja - 1988 r.) od 1970 r. pracuje w Instytucie Informatyki Teoretycznej i Stosowanej PAN w Gliwicach, a od 1992 r. również w Instytucie Informatyki Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki Pol.Śl. Jego główny kierunek zainteresowań badawczych ukształtował się w wyniku długoletnich, często negatywnych doświadczeń związanych z próbami syntezy i praktycznej komputerowej implementacji algorytmów sterowania w czasie rzeczywistym złożonymi obiektami technologicznymi, opartych na ich modelach matematycznych. W swoim dorobku publikacyjnym ma 51 prac (13 samodzielnych) w tym oddaną do druku książkę "Analiza danych metodą zbiorów przybliżonych". Wynikiem jego współpracy z przemysłem, wraz z kierowanymi przez niego zespołami, są wdrożone systemy komputerowego wspomaganie operatorów w kilku zakładach przemysłowych (m.in. cementarza "Odra" w Opolu, HMN Szopienice, KM Huta Katowice) oraz systemy komputerowego wspomaganie różnych procesów decyzyjnych (np. Huta Cynku w Miasteczku Śląskim). Jest promotorem 3 zakończonych prac doktorskich (w tym jedna z wyróżnieniem) i 16 prac w toku. Jest członkiem Komitetu Informatyki PAN i Sekcji Informatyki Zespołu T11 KBN. Od 1997 r. jest zastępcą dyrektora ds. naukowych ITTiS PAN, a od marca 1998 r. zastępcą ds. naukowych w Instytucie Informatyki Pol.Śl. i kierownikiem Zakładu Teorii i Projektowania Systemów Informatycznych w tym Instytucie.

Po dyskusji (prof. J. BENDKOWSKI, prof. R. GRZYMKOWSKI, prof. E. ŚWITOŃSKI, prof. J. CHOJCAN, prof. B. POCHOPIEŃ, prof. W. CHOLEWA) i wyrażeniu pozytywnej opinii Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej przez jej Przewodniczącą, Senat zaopiniował powyższe wnioski pozytywnie (H. Przybyła - 28 "tak", 0 "nie", 4 "wstrz.", St. Ścieszka - 29 "tak", 0 "nie", 3 "wstrz.", T. Czachórski -

23 "tak", 5 "nie", 4 "wstrz.", A. Mrózek - 22 "tak", 6 "nie", 4 "wstrz.").

■ **JM Rektor przedstawił projekty uchwał w sprawie zatwierdzenia opinii biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe Uczelni za 1997 rok oraz w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego za ten rok.**

Badanie sprawozdania finansowego zostało wykonane przez Biuro Doradztwa i Usług "Hera" - Spółka z o.o. z Sosnowca. Z opinią biegłego rewidenta z tej firmy zapoznał Senat Dyrektor mgr inż. W. WYDRYCHIEWICZ. Po dyskusji (prof. J. BENDKOWSKI, mgr E. BRONKA, prof. B. POCHOPIEŃ), w której m.in. zgłoszono wnioski, aby w następnym roku opinia biegłego rewidenta najpierw została skierowana do Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów, a następnie pod obrady Senatu, jednomyślnie przyjęto uchwałę zatwierdzającą zweryfikowane przez biegłego rewidenta sprawozdanie finansowe za rok 1997 zamykające się sumą bilansową 161 651 569,52 zł i wynikiem finansowym netto 18 274,93 zł. W zakończeniu opinii biegłego rewidenta stwierdzono: "Jest ono (sprawozdanie finansowe - MM) zgodne co do formy i treści z obowiązującymi przepisami prawa i przedstawia jasno i rzetelnie wszystkie informacje istotne dla oceny rentowności oraz wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od 01.01. do 31.12.1997 r., jak również sytuacji majątkowej i finansowej badanej jednostki na dzień 31.12.1997 r."

■ W następnej uchwale, którą przyjęto również jednomyślnie, **Senat postanowił przeznaczyć 100% zysku za rok 1997 na fundusz zasadniczy Uczelni.**

■ **Propozycję zmiany uchwały z dnia 27 kwietnia br. (nr XVIII/106/97/98) w sprawie wysokości składników w wynagrodzeniu zasadniczym pracowników Uczelni, którzy korzystają z praw autorskich lub rozporządzają nimi omówił Dyrektor mgr inż. W. WYDRYCHIEWICZ.**

Z inicjatywą wprowadzenia kilku istotnych zmian do tej uchwały wystąpił NSZZ "Solidarność". Intencją zmian jest objęcie szerszej części wynagrodzenia możliwością zastosowania 50% kosztów uzyskania w danym roku podatkowym.

Uchwałę w tej sprawie przyjęto jednomyślnie po krótkiej dyskusji (mgr E. BRONKA, mgr W. WYDRYCHIEWICZ, prof. B. POCHOPIEŃ, prof. J. DZIUBIŃSKI). Wprowadzone tą uchwałą zmiany powodują, iż 50% koszta-

mi uzysku zostaną objęte również wynagrodzenia z tytułu godzin ponadwymiarowych, prac dyplomowych i nagród pieniężnych za wykonanie utworów podlegających prawu autorskiemu. Podstawowym dokumentem prawnym w tej sprawie będzie aneks do aktu mianowania w umowie o pracę, w którym zostanie określona (procentowo) część wynagrodzenia podlegająca zasadzie stosowania 50% kosztów uzysku. Wysokość miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy będzie naliczona zgodnie z regulacją zawartą w aneksie. Rzeczywista wysokość należnego podatku z uwzględnieniem 50% kosztów uzyskania w danym roku podatkowym zostanie wyliczona (skorygowana) na podstawie ewidencji prac będących przedmiotem praw autorskich.

■ **Informację o przebiegu naboru na I rok studiów w r.ak. 1998/99 przedstawił Prorektor ds. Dydaktyki prof. W. ZIELIŃSKI.**

Po raz pierwszy od kilku lat był stosowany sprawdzian na każdy kierunek studiów dziennych. Limit miejsc na ten rodzaj studiów ustalono na poziomie zbliżonym do limitu w roku ubiegłym, tj. 4720. Do sprawdzianów przystąpiło 6 264 kandydatów. W pierwszym terminie przyjęto 3 225 osób. Podania o przeniesienie na inny kierunek złożyło 780 kandydatów. Wolnych miejsc do wypełnienia w terminie wrześniowym pozostało 1 085.

Wprowadzenie sprawdzianów na studia dzienne stało się prawdopodobnie przyczyną zwiększenia liczby kandydatów na studia wieczorowe. Limit miejsc na te studia wynosi 2 560. Zgłosiło się 2 164 kandydatów, do dnia 7 lipca br. przyjęto 1 862 kandydatów, a więc pozostało ok. 850 wolnych miejsc. Zakończenie naboru na studia w r.ak. 1998/99 przewidziano na 18 września br. Jeśli limity miejsc zostaną wykorzystane, w nowym roku akademickim w naszej Uczelni będzie studiować rekordowa liczba studentów - ok. 25 000.

Szczegółowe dane dotyczące wyników naboru na studia wg stanu z dnia 10 lipca br. opublikowane zostały w czerwcowym wydaniu "Z ŻYCIA...".

W dyskusji nad naborem na studia głos zabrali: prof. J. SUWIŃSKI, prof. B. POCHOPIEŃ, prof. E. ŚWITOŃSKI, prof. W. ZIELIŃSKI i prof. J. BENDKOWSKI. Poruszano głównie sprawy związane z wpływem wprowadzenia sprawdzianu na studia dzienne na wypełnienie limitu na poszczególne kierunki studiów. Wskazywano na potrzebę dostosowania do aktualnych potrzeb rynkowych programów kształce-

nia na tzw. deficytowych kierunkach i specjalnościach, podawano pozytywne przykłady działań w tym zakresie na Uczelni (np. kierunek Matematyka).

■ **W sprawach bieżących i wolnych wnioskach wypowiedzieli się m.in.:**

- Prorektor prof. W. ZIELIŃSKI poinformował o spotkaniu w MEN (29.06.br.), na którym omawiano wyniki prac związanych z nową ustawą o szkolnictwie wyższym oraz założenia do budżetu na rok 1999. Prorektor apelował do dziekanów o terminowe składanie wniosków o stypendia Ministra.
- Prorektor prof. J. CHOJCAN poinformował, że prace dotyczące zmian Statutu Politechniki Śląskiej będą wznowione we wrześniu br.; ich wstrzymanie było związane z pracami nad nową ustawą o szkolnictwie wyższym. Prorektor wyjaśnił ponadto problemy sporne związane z archiwizacją prac dyplomowych, o które pytał dr inż. Zb. Mantorski.
- JM Rektor prof. B. POCHOPIEŃ poinformował o zatwierdzeniu przez Radę Miejską Gliwic "Planu przestrzennego zagospodarowania Dzielnicy Akademickiej" (p. KRONIKA REKTORSKA w czerwcowym wydaniu biuletynu).
- Prof. J. BENDKOWSKI prosił o odpowiedź na pismo skierowane w maju br. w sprawie interpretacji par. 106 p. 2 Statutu Politechniki Śląskiej w odniesieniu do osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Odpowiedź w formie opinii Rady Prawnego została doręczona zainteresowanemu oraz dołączona do protokołu z posiedzenia Senatu. Wynika z niej, że osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę musi być zgodnie z par. 106 p. 2 Statutu zatrudniona w drodze konkursu.
- Prof. A. WILK zgłosił uwagę do nowego "Informatora Politechniki Śląskiej".
- Prof. J. SUŁKOWSKI poinformował o pracach Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego (p. "Z notatnika Przewodniczącego RG Sz.W." w czerwcowym wydaniu biuletynu).

Na zakończenie obrad JM REKTOR życzył całej społeczności akademickiej wraz z rodzinami miłego wypoczynku wakacyjnego i szczęśliwego powrotu do pracy i nauki w nowym roku akademickim i jednocześnie zaprosił na wyjazdowe posiedzenie Senatu do nowej siedziby Wydziału Organizacji i Zarządzania w Zabrze na dzień 21 września br.

* * *

■ **XXI zwyczajne posiedzenie Senatu** odbyło się 21 września br. w gmachu Wydziału Organizacji i Zarządzania w Zabrzu. W porządku obrad: zasięgnięcie opinii w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony dra hab.inż. Konrada Wojciechowskiego w Instytucie Automatyki, zasięgnięcie opinii w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego dra hab.inż. Andrzeja Świątkiewicza w Katedrze Komunikacji Ładowej i prof. Wiktora Georgijewicza Krawca w Laboratorium Przemysłowych Materiałów Wybuchowych, podjęcie uchwał w sprawie zmian w Regulaminie Centrum Komputerowego Pol.Śl. i tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci prof. Wacława Sakwy, informacja o przebiegu naboru na I rok studiów w r.ak. 1998/99 oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu uczestniczyło 36 członków Senatu i 12 zaproszonych gości. Wśród zaproszonych gości byli przedstawiciele Zarządu Miasta Zabrze z Prezydentem Romanem Urbańczykiem oraz główny projektant modernizacji obiektów przeznaczonych na siedzibę Wydziału Organizacji i Zarządzania - Piotr Obracaj, którzy zostali powitani przez JM Rektora.

■ Przed przystąpieniem do realizacji porządku obrad JM Rektor prof. B. POCHOPIEŃ poinformował zebranych, że 31 sierpnia br. został podpisany akt notarialny dotyczący przekazania nieodpłatnie przez Gminę Zabrze na rzecz Politechniki Śląskiej nieruchomości położonej w Zabrzu przy ul. Roosvelta 26-28 o łącznej powierzchni ok. 30 arów, zabudowanej obiektem niemieszkalnym, pięciokondygnacyjnym o łącznej powierzchni 1057 m² i kubaturze ok. 16 tys. m³. Rektor, działając w imieniu Politechniki Śląskiej, zobowiązał się przyjąć tę darowiznę, za przyzwoleniem Senatu wyrażonym uchwałą z dnia 27 kwietnia br.

W swoim wystąpieniu Prezydent Miasta mgr inż. R. URBAŃCZYK omówił sprawy związane z remontem przekazanego obiektu oraz podziękował Władzom Uczelni za przyjęcie daru i decyzję o inauguracji nowego roku akademickiego w Zabrzu, co - jak stwierdził - jest zaszczytem i nobilitacją dla miasta. Prezydent życzył Dziekanowi i Radzie Wydziału Organizacji i Zarządzania, aby zmodernizowany obiekt dobrze służył kształceniu menadżerów, przyczyniających się w przyszłości do rozwoju regionu i kraju.

Z wypowiedzi głównego projektanta dra inż. arch. P. OBRACAJA wynika, że modernizowany V piętrowy obiekt - zgodnie z założeniami -

mieści dziekanat, biuro obsługi studenta oraz zaplecze naukowo-dydaktyczne. W budynku znajdują się 3 duże sale dydaktyczne, sale ćwiczeniowe i seminaryjne. Jedna z sal dydaktycznych ma być wyposażona w nowoczesną aparaturę elektroniczną, przystosowaną do zajęć z wykorzystaniem internetu. Pozostałe sale mają być docelowo również w pełni zelektronizowane.

W dniu obrad Senatu trwały jeszcze prace wykończeniowe oraz wyposażanie pomieszczeń. Rok temu obiekt znajdował się w kompletnej rozsypce i trudno było wówczas przypuszczać, że zmieni się w tak rekordowo krótkim czasie. Dyrektor W. WYDRYCHIEWICZ nie chciał wymieniać nazwisk osób, dzięki którym dokonano remontu w takim tempie, wymienił jednak nazwę generalnego wykonawcy, którym w wyniku wygranego przetargu ogłoszonego przez Zarząd Miasta, jest firma BUDOSAR. Zgodnie z podpisaną umową o przekazaniu obiektu Politechnice Śląskiej, koszty prac remontowych pokrywane są przez Gminę Zabrze.

Dziekan prof. J. BENDKOWSKI wyraził zadowolenie, że posiedzenie Senatu ma miejsce w nowej siedzibie Wydziału i podziękował Władzom Miasta Zabrze za ten szczególnie dar dla studentów i pracowników Wydziału. Słowa podziękowania skierował również pod adresem JM Rektora i Kierownictwa Uczelni oraz dra P. Obracaja.

Na zakończenie tej części obrad JM Rektor poinformował, że 6 października odbędzie się inauguracja roku akademickiego na Wydziale, połączona z rozdaniem dyplomów ukończenia studiów, w której - na zaproszenie Władz Wydziału - uczestniczyć będzie Ordynariusz Diecezji Gliwickiej, ks.bp. J. Wieczorek. JM Rektor zaprosił następnie wszystkich zebranych do zwiedzenia obiektu.

■ **Część roboczą posiedzenia rozpoczęto od wyrażenia opinii w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony w Instytucie Automatyki (RAu) dra hab.inż. Konrada WOJCIECHOWSKIEGO. Wniosek zreferował Dziekan prof. St. Kozielski.**

Dr hab.inż. K. Wojciechowski (54 l., doktorat - 1975 r., habilitacja - 1991 r.) jest absolwentem Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W 1993 r. został zatrudniony na okres pięciu lat na stanowisku profesora nadzwyczajnego Politechniki Śląskiej. Zajmuje się teorią sterowania i podejmowania decyzji, teorią przetwarzania sygnałów i obrazów oraz technologiami informacyjnymi. Opublikował łącznie

109 prac naukowych, w tym 60 po uzyskaniu stopnia *dra hab.*, na co składają się: jedna książka, 5 pozycji w wydawnictwach zwartych (skrypty i redakcja wydawnictw), 30 pozycji w czasopismach krajowych i zagranicznych oraz 24 pozycje w materiałach konferencyjnych. Jest promotorem 3 zakończonych przewodów doktorskich (jeden wyróżniony), 3 w toku i opiekunem naukowym 5 słuchaczy Studium Doktoranckiego. Recenzował przewod habilitacyjny i 2 przewody doktorskie. Pełni szereg funkcji w instytucjach naukowych i stowarzyszeniach: jest członkiem Rady Naukowej IITiS, przewodniczącym Rady Naukowej Górnośląskiego Centrum Informacji o Terenie, członkiem-założycielem Zarządu Towarzystwa Przetwarzania Obrazów. Był członkiem 12 Komitetów Programowych Konferencji Międzynarodowych a w dwóch z nich przewodniczącym. Od 1996 r. jest prodziekanem Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki oraz kierownikiem Studium Doktoranckiego na kierunku Automatyka i Robotyka. Pracuje również w Komisji Rektorskiej Badań Własnych, przewodnicząc Podkomisji ds. Modyfikacji Algorytmu Rozdziału Środków.

Po wysłuchaniu pozytywnej opinii Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej, w imieniu której wystąpił prof. W. CHOLEWA, Senat zaopiniował wniosek pozytywnie, jednomyślnie.

■ Następnie rozpatrzono 2 wnioski w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego

- **dra hab.inż. Andrzeja ŚWIĄTKIEWICZA w Katedrze Komunikacji Lądowej (RB) i**
- **prof. dra hab.inż. Wiktora Georgijewicza KRAWCA w Laboratorium Przemysłowych Materiałów Wybuchowych,** które zreferowali Dziekani prof. M. Gryczmański i prof. J. Zawadiak.

Wnioski były wcześniej pozytywnie zaopiniowane przez Senacką Komisję ds. Kadry Naukowej.

Dr hab.inż. A. Świątkiewicz (62 l., stopień kandydata nauk technicznych - 1970 r., habilitacja - 1995 r.) jest absolwentem Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu i Moskiewskiego Instytutu Inżynierów Urządzeń Ziarnych. Od 1971 r. pracuje nieprzerwanie na stanowisku adiunkta w Katedrze Geodezji i Fotogrametrii Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Jego dorobek naukowy obejmuje 64 publikacje, w tym 6 rozpraw, 3 podręczniki, 36 artykułów i referatów naukowych. Specjalizuje się w dwóch

dynamicznie rozwijających się współcześnie dziedzinach geodezji: fotogrametrii i teledetekcji. W obu dziedzinach jest jedną z czołowych postaci w kraju. Współpracując z podmiotami gospodarczymi i instytucjami, wykonał 24 prace naukowo-badawcze na ich zlecenie. Sprawuje opiekę naukową nad dwoma asystentami AR, w czerwcu br. został otwarty przewód doktorski, którego jest promotorem. Jest członkiem Sekcji Fotogrametrii i Teledetekcji Komitetu Geodezji PAN (od 1990 r.) oraz Stowarzyszenia Geodetów Polskich (od 1954 r.).

Prof. dr hab.inż. W. G. Krawiec (61 l., doktorat - 1971 r., habilitacja - 1985 r., tytuł naukowy profesora - 1995 r.) w latach 1971-88 pracował w Akademii Nauk Ukrainy. Od 1988 r. pracuje w Narodowym Uniwersytecie Technicznym "Politechnika Kijowska" na stanowisku profesora, kierując od 1993 r. katedrą. Jego głównymi kierunkami naukowymi są: stosowanie energii wybuchu do aktywizacji materiałów wiążących, metody i środki inicjowania ładunków przemysłowych, regulowanie parametrów impulsu wybuchowego. Jest autorem lub współautorem 122 publikacji naukowych (104 w językach kongresowych), 8 monografii i 20 patentów. Był promotorem 8 prac doktorskich. Jest członkiem dwóch Rad Specjalistycznych ds. Obrony Prac Habilitacyjnych, ekspertem Najwyższej Rady Atestacyjnej, członkiem Akademii Nauk Ukrainy, członkiem Rady Ekspertów Ministerstwa Pracy Ukrainy, członkiem Rady Metodycznej Ministerstwa Edukacji Ukrainy. Wielokrotnie uczestniczył w konferencjach międzynarodowych organizowanych przez Wydział Chemiczny oraz Wydział Górnicztwa i Geologii Pol. Śl. Od czterech lat prowadzi wykłady dla studentów Wydziału Chemicznego. Prowadził również wykłady na Studium Podyplomowym oraz w Gliwickiej Szkole Materiałów Wybuchowych. Obecnie uczestniczy, wraz z zespołem, w pracach nad programem państwowym z zakresu nowych materiałów wybuchowych emulsyjnych i źródeł ich inicjowania we współpracy z Laboratorium Przemysłowych Materiałów Wybuchowych Wydziału Chemicznego naszej Uczelni.

W głosowaniu Senat wyraził pozytywne opinie w obu sprawach (A. Świątkiewicz - 32 "tak", 0 "nie", 1 "wstrz."; W.G. Krawiec - 31 "tak", 0 "nie", 1 "wstrz.", 1 głos nieważny).

■ Sprawę zmian w Regulaminie Centrum Komputerowego Pol.Śl. zreferował JM Rektor, który na wstępie przypomniał historię rozwoju tej jednostki.

Politechnika Śląska, jako jednostka wiodąca w realizacji budowy Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej, uzyskała koncesję na świadczenie usług telekomunikacyjnych oraz zezwolenie na zakładanie i używanie sieci telekomunikacyjnej użytku publicznego w czerwcu 1997 r. W kwietniu 1998 r. zawarto porozumienie w sprawie wspólnej kontynuacji i realizacji wykorzystania infrastruktury ŚASK, które podpisali Rektorzy: Akademii Ekonomicznej, Akademii Muzycznej, Akademii Sztuk Pięknych, Akademii Wychowania Fizycznego, Politechniki Śląskiej, Śląskiej Akademii Medycznej, Uniwersytetu Śląskiego, Wyższego Seminarium Duchownego oraz Przewodniczący Oddziału PAN w Katowicach i Dyrektor Inżynierii Chemicznej PAN w Gliwicach. Porozumienie to pozwoliło na zatwierdzenie Regulaminu Rady Założycielskiej oraz Regulaminu Rady Użytkowników. Dokumenty te precyzują zadania i kompetencje Rady Założycielskiej, Rady Użytkowników i Jednostki Wiodącej, którą jest nasza Uczelnia. Konsekwencją tych dokumentów jest - jak stwierdził JM Rektor - konieczność modyfikacji Regulaminu Centrum Komputerowego w zakresie:

- nazewnictwa,
- ustalenia wysokości opłat,
- odrębnej ewidencji przychodów,
- zmiany składu Rady Programowej.

Senat jednomyślnie podjął decyzję o modyfikacji Regulaminu, zgodnie z zaproponowanymi na piśmie propozycjami.

■ **Następną uchwałą, którą podjęto również jednomyślnie, była uchwała w sprawie tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci profesora Wacława SAKWY.**

Wniosek w tej sprawie - o czym powiadomił Prorektor prof. R. SOSNOWSKI - był złożony przez kierownika Katedry Odlewnictwa, prof. Józefa Gawrońskiego, który w imieniu pracowników Katedry, absolwentów i członków Stowarzyszenia Wychowanków Koła "Odlewników" oraz członków Międzynarodowych Stowarzyszeń Odlewniczych (CIATF) zwrócił się do JM Rektora o wyrażenie zgody na odsłonięcie w Katedrze Odlewnictwa skromnej tablicy poświęconej pamięci profesora W. Sakwy. Wniosek był pozytywnie zaopiniowany przez Senacką Komisję ds. Godności Honorowych, która równocześnie zasugerowała umieszczenie tablicy w budynku głównym Wydziału Mechanicznego Technologicznego przy ul. Konarskiego 18a oraz w Katedrze Odlewnictwa.

W dyskusji, przed głosowaniem, wypowiedzieli się prof. W. CHOLEWA i prof. J. BENDKOWSKI, którzy poparli wniosek.

Profesor Wacław Sakwa był przez 35 lat kierownikiem Katedry i dyrektorem Instytutu Odlewnictwa i Jemu ta jednostka zawdzięcza wszystko, co jest związane z jej rozwojem, autorytetem krajowym i międzynarodowym, a także ukierunkowaniem badań naukowych, które w latach 1960-90 były wzorem dla większości uczelni i instytutów pracujących dla polskiego odlewnictwa. Politechnika Śląska i Politechnika Częstochowska nadały Mu tytuł doktora honoris causa. Obie te Uczelnie wiele Mu zawdzięczają. Wiele Mu zawdzięcza nauka, przemysł i liczni absolwenci.

■ **Informację o przebiegu naboru na I rok studiów w r.ak. 1998/99 przedstawił Prorektor ds. Dydaktyki prof. W. ZIELIŃSKI, który m.in. stwierdził, że przyjęcie łącznie 6081 osób sprawiło, iż na Uczelni studiować będzie ok. 25 000 studentów. W opinii Prorektora jest to górna granica możliwości bazowych naszej Uczelni. O końcowych wynikach naboru piszemy szerzej w rubryce DYDAKTYKA. Prorektor poinformował następnie o pewnych wątpliwościach, jakie wzbudziła sprawa przyjęć na kierunek Architektura i Urbanistyka w momencie odwołań przed 3 lipca br. Limit miejsc na ten kierunek wynosił 120 osób. W pierwszym etapie przyjęto 132 osoby, natomiast ostatecznie, po odwołaniach - 214 osób. Prorektor zapoznał Senat z protokołem posiedzenia Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej, poświęconego rozpatrzeniu odwołań kandydatów na ten kierunek studiów, natomiast JM Rektor w uzupełnieniu wyjaśnił na czym problem ten polegał.**

Prorektor W. Zieliński zaapelował, aby podjąć dyskusję na temat przyszłorocznego naboru, bowiem forma naboru - jak się planuje - będzie ustalana ostatecznie na posiedzeniu Senatu w dniu 30 listopada br.

W dyskusji na temat wyników naboru wypowiedzieli się: prof. J. ZAWADIAK, prof. R. GRYZMAŃSKI, prof. K. PROBIERZ oraz prof. B. POCHOPIEŃ i prof. W. ZIELIŃSKI. Poruszono następujące problemy:

- wpływ systemów naboru w ośmiennych uczelniach na nabór w Politechnice Śląskiej na podstawie egzaminów wstępnych,
- interpretację zapisów w Statucie i Ustawie odnośnie do zmiany przez Senat decyzji Rady Wydziału w sprawie formy naboru na studia,

- trudności z pozyskaniem studentów na niektóre kierunki techniczne.

■ W sprawach bieżących i wolnych wnioskach wypowiedzieli się:

- JM REKTOR podał plan zwyczajnych posiedzeń Senatu w r.ak. 1998/99 (posiedzenia odbywać się będą w ostatni poniedziałek każdego miesiąca, za wyjątkiem lipca, w którym posiedzenie zaplanowano na 12.).
- JM REKTOR zaprosił wszystkich na uroczystą inaugurację nowego roku akademickiego, z udziałem Premiera J. Buzka, do Domu Muzyki i Tańca w Zabrze w dniu 2 października br.
- Dr A. SKRZYWAN-KOSEK poruszyła sprawę udziału studentów w inauguracji.
- Proroktor prof. W. ZIELIŃSKI przypomniał o składaniu wniosków o przyznanie medalu dla najlepszego absolwenta.

KRONIKA REKTORSKA

■ W związku z informacjami dotyczącymi kształtu budżetu Państwa na rok 1999, które przekazano na spotkaniu Ministra Edukacji Narodowej z rektorami szkół wyższych w dniu 29 czerwca br., Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich zdecydowało się wystosować list otwarty o następującej treści:

**List otwarty Prezydium KRASP
w sprawie założeń budżetu państwa
na rok 1999**

Środowisko akademickie z niepokojem przyjęło założenia przygotowanej przez Ministerstwo Finansów średniookresowej strategii finansowej Polski. Według tych założeń proponowane jest utrzymywanie w kolejnych latach na niezmiennym tegorocznym poziomie rażąco niskiego udziału szkolnictwa wyższego i sfery nauki w produkcie krajowym brutto, zaś przyrost finansowania budżetowego mógłby wynikać jedynie z powiększania się bezwzględnych wartości PKB. Te założenia zostały krytycznie ocenione na spotkaniu Prezydium KRASP z Wicepremierem i Ministrem Finansów Leszkiem Balcerowiczem w dniu 15 kwietnia br. oraz na plenarnym posiedzeniu KRASP przy udziale

Premiera Jerzego Buzka w dniu 20 kwietnia 1998 r. Zwrócono tam uwagę, iż dla zapobieżenia dalszej degradacji bazy materialnej szkół wyższych, przy rosnącej liczbie studentów, szczególnie ważny staje się znaczący przyrost nakładów na inwestycje. Z tą opinią zgodził się także Wicepremier Balcerowicz obiecując podjęcie stosownej inicjatywy w tym zakresie, która miała znaleźć swoje odzwierciedlenie w projekcie budżetu na rok 1999.

Tymczasem w dniu 29 czerwca Minister Edukacji Narodowej Mirosław Handke przedstawił rektorom szkół wyższych podległych MEN propozycje Ministerstwa Finansów zakładające w roku 1999, wbrew deklaracjom najwyższych przedstawicieli Rządu RP, dalszy spadek udziału szkolnictwa i nauki w PKB. Informację tę przyjęliśmy z zaskoczeniem i wielkim niepokojem, tym większym, że stawia ona pod znakiem zapytania wiarygodność przedstawicieli władz państwowych. Naszym zdaniem taka polityka zagraża nie tylko uczelniom, ale przyszłości Polski i jej miejscu w świecie.

Przypominamy, iż kosztem wielkiego wysiłku na rzecz modernizacji zarządzania szkołami wyższymi, w ostatnich latach nastąpiło potrojenie liczby studentów przy spadku dotacji budżetowej w liczbach względnych. Obecna sytuacja nie pozwala nawet na zachowanie standardów wykształcenia akademickiego. W związku z tym czujemy się w obowiązku przestrzec, że jeśli przyszłoroczny budżet nie uwzględni potrzeb publicznych szkół wyższych mogą one być zmuszone do drastycznego ograniczenia lub zawieszenia przyjęć na studia w 1999 r.

Apelujemy do społeczeństwa, Parlamentu i Rządu o wykazanie zrozumienia dla dramatycznej sytuacji szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce.

■ 14 lipca br. w Rektoracie podpisano porozumienie o współpracy pomiędzy Politechniką Śląską a Mostostalem Zabrze - Holding S.A. Porozumienie podpisali JM Rektor Bolesław POCHOPIEŃ i Prezes Zarządu Mostostalu Ryszard DEREŃ. Strony ustaliły następujące kierunki współdziałania:

- uzgadnianie tematów badawczych do realizacji w formie prac dyplomowych i prac naukowo-badawczych,
- uzgadnianie programów praktyk i staży studenckich,
- wzajemne prezentowanie i propagowanie osiągnięć,
- korzystanie na zasadach wzajemności z posiadanej aparatury, urządzeń, zbiorów bibliotecznych,

- współpraca w celu unowocześnienia procesu dydaktycznego i programów kształcenia,
- współdziałanie dotyczące zatrudniania absolwentów,
- organizowanie i uczestnictwo w studiach podyplomowych, doktoranckich i specjalistycznych.

■ 7 września br. w Politechnice Warszawskiej odbyło się posiedzenie Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich z udziałem Ministra Edukacji Narodowej, prof. Mirosława Handke. Przyjęto stanowisko w sprawie działalności publicznych szkół wyższych w świetle założeń budżetu państwa na rok 1999, którego treść w całości niżej przedstawiamy.

W ciągu ostatnich ośmiu lat polskie szkolnictwo wyższe przeszło gruntowną transformację dostosowując się do wymogów gospodarki rynkowej: około 2,5 razy wzrosła liczba studentów przy praktycznie niezmienionym poziomie zatrudnienia w uczelniach publicznych, wdrożony został efektywny system zarządzania uczelniami połączony z daleko idącą decentralizacją finansową, znacznie wzrosło różnicowanie programów studiów, zarysował się wyraźnie trójstopniowy model kształcenia na poziomie wyższym: licencjat-magisterium-doktorat. Te wszystkie zmiany nastąpiły przy relatywnie malejących nakładach budżetowych ze strony państwa.

Ogromny wysiłek restrukturyzacji szkolnictwa wyższego odbył się kosztem obniżenia statusu społecznego nauczyciela akademickiego, kosztem istniejących zasobów lokalowych i aparaturowych, kosztem zużycia infrastruktury uczelni i zagrożenia poziomu kształcenia studentów. Wszystkie rezerwy szkół wyższych w tym wyścigu narzuconym przez transformację zostały wyczerpane i bez znaczącego zwiększenia nakładów budżetowych nie ma mowy o rozwoju, a nawet utrzymaniu dotychczasowego poziomu. Tymczasem stale rośnie społeczne zapotrzebowanie na wyższe wykształcenie, z roku na rok wyraźnie zwiększa się liczba kandydatów na studia. W lipcu br. uczelnie publiczne przeżyły prawdziwe obłędzenie: w wielu przypadkach o jedno miejsce na studiach ubiegało się więcej niż 5 kandydatów, a na niektórych kierunkach nawet 20 kandydatów. Należy przy tym przypomnieć, że w Polsce odsetek ludzi z wyższym wykształceniem jest poniżej poziomu większości krajów europejskich.

Rektorzy Akademickich Szkół Polskich zrzeczeni w KRASP czują się zobowiązani poinformo-

wać Rząd RP i opinię publiczną o narastającej sprzeczności. Nie może być bowiem dalej tolerowana sytuacja, w której brak związku między poziomem zadań i poziomem finansowania w szkolnictwie wyższym. Nie jest naszą rzeczą rozstrzygać o tym, jaki w kolejnych latach procent udziału szkolnictwa wyższego w PKB oparty będzie na finansowaniu budżetowym. Mamy jednakże prawo domagać się takich zmian w samym sposobie konstruowania budżetu szkolnictwa wyższego, aby opinia publiczna nie była wprowadzana w błąd, a uczelnie mogły sprawnie funkcjonować.

Przy stale wzrastającym zapotrzebowaniu społeczeństwa studiami wyższymi gotowi jesteśmy dalej rozwijać wszystkie formy kształcenia na poziomie uniwersyteckim. Warunkiem tego jest jednak proporcjonalne zwiększenie podstawowej dotacji budżetowej, w tym także na inwestycje. Bez uwzględnienia tego postulatu publiczne szkoły wyższe nie będą w stanie przyjąć w przyszłym roku tej liczby studentów, która rozpoczęła dzienne studia stacjonarne w roku bieżącym. Będzie to sprzeczne z szansą cywilizacyjnego rozwoju kraju, potencjalnymi możliwościami uczelni i oczekiwaniami społeczeństwa. Rozumiejmy to posłowie, członkowie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Finansów Publicznych, z których stanowiskiem wyrażonym w dniu 24 lipca br. w pełni się zgadzamy.

Dostrzegamy ograniczenia budżetowe naszej odbudowywanej w trudzie demokracji i wolnej gospodarki. Ale Rząd nie mógłby liczyć na zrozumienie i poparcie dla swej polityki ze strony środowisk akademickich, gdyby wymagania miały być różne dla różnych branż i grup zawodowych, gdyby relatywnie niewielkiemu przyrostowi środków budżetowych - od dawna postulowanemu przez nas, a odmawianemu szkolnictwu wyższemu - towarzyszyć miało utrzymywanie ogromnych dotacji na niezreformowane, nieefektywne i niekonkurencyjne branże i sektory polskiej gospodarki. Jeśli Rząd chce mieć w szkołach wyższych, w ich społecznościach i organach, partnera w swej polityce reformowania i rozwoju Polski, trzeba to wyraźnie powiedzieć i podjąć strategiczne decyzje.

■ 7 września br. Prorektor W. ZIELIŃSKI reprezentował Politechnikę Śląską na otwarciu Międzynarodowej Konferencji "Bezpieczeństwo i Ochrona Zdrowia w Górnictwie", zorganizowanej przez Sekretariat Górnictwa i Energetyki NSZZ "Solidarność", Wyższy Urząd Górniczy oraz Związek Pracodawców Górnictwa i Geologii.

■ 23 września br. w Urzędzie Miejskim w Rybniku została podpisana umowa między Uniwersytetem w Mazamet (Francja) oraz Politechniką Śląską. Ze strony naszej Uczelni umowę podpisali Prorektor W. ZIELIŃSKI oraz Dyrektor CKI doc. Sz. WYRA.

■ W dniu 25 września br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ dokonał otwarcia Śląskich Targów Budownictwa, Ogrzewania i Wyposażenia Wnętrz, które odbywały się w hali MOSiR-u w Zabrze, gdzie swoje oferty prezentowało ponad 100 wystawców.

■ W dniu 29 września br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w przekazaniu do eksploatacji sterowanej komputerowo Oczyszczalni Ścieków Zabrze-Śródmieście, zgłoszonej do prestiżowego konkursu "Budowa roku". Obiekt jest jednym z nielicznych w Europie, stosujących metodę biologicznego usuwania związków biogenych, znaną jako proces "BARDENPHO".

"Bardzo się cieszę - mówił dr inż. Gerard Hajda, prezes Zabrzeńskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji - że do pracy tutaj udało się pozyskać młodych ludzi, absolwentów Politechniki Śląskiej. Ich wiedza i zapał już wniosły tu bardzo dużo"

■ 30 września br. w Katowicach odbyło się uroczyste zakończenie V edycji Francuskiego Podyplomowego Studium Zarządzania, Modernizacji Przemysłu, Restrukturyzacji i Rozwoju Regionów, zorganizowanego przez Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej oraz Uniwersytet w Nantes. W uroczystości wręczenia dyplomów wziął udział Prorektor W. ZIELIŃSKI.

STOPNIE NAUKOWE I STANOWISKA

■ Doktoraty

Stopień doktora nauk uzyskali:

- **mgr inż. Jacek HULIMKA** (ur. 14.07.1962 r. w Gliwicach) z Katedry Inżynierii Budowlanej Pol.Śl.; temat pracy doktorskiej - "Analiza teoretyczno-doświadczalna zjawiska przebiecia w zespolonym węzle żelbetowej płyty ze słupem", promotor - prof. dr inż. Andrzej Ajdukiewicz, RB - 01.07.98 r., z wyróżnieniem
- **mgr inż. Andrzej WILK** (ur. 25.09.1965 r. w Bytomiu) z Instytutu Maszyn i Urządzeń

Energetycznych Pol. Śl.; temat pracy - "Współczynnik przepływu przez otwory odciążające w wirniku pompy wirowej", promotor - prof. dr hab.inż. Maciej Zarzycki, RIE - 03.07.98.

- **mgr inż. Joachim PIELOT** (ur. 13.01.1962 r. w Zabrze) z Katedry Elektryfikacji i Automatyzacji Górnictwa Pol.Śl.; temat pracy - "Maksymalizacja produkcji w sterowaniu procesów przeróbki mechanicznej węgla z zastosowaniem komputerowego modelu symulacyjnego", promotor - prof. dr hab.inż. Stanisław Cierpisz, RG - 07.07.98.
- **mgr Marek STEMPIN** (ur. 02.11.1956 r. w Chorzowie) z Głównego Instytutu Górnictwa w Katowicach; temat pracy - "Występowanie wybranych pierwiastków śladowych w popiołach ze spalania węgla wzbogaconych w cieczech ciężkich", promotor - prof. dr hab. Jerzy Kwapuliński, RIE - 08.07.98.
- **mgr inż. Jacek ŻELIŃSKI** (ur. 11.05.1960 r. w Bytomiu) z Katedry Ochrony Powietrza Pol.Śl.; temat pracy - "Zastosowanie modelowania matematycznego emisji do optymalizacji nakładów na ochronę powietrza", promotor - prof. dr hab. Jan Koniecznyński, RIE - 08.07.98, z wyróżnieniem
- **mgr inż. arch. Justyna WOJTAS** (ur. 24.03.1956 r. w Rydułtowach) z Katedry Historii i Teorii Architektury Pol.Śl.; temat pracy - "Neoracjonalizm Aldo Rossiego - główne założenia teoretyczne i ich wpływ na twórczość architektoniczną", promotor - prof. dr hab.inż. arch. Andrzej Niezabitowski, RAr-08.07.98, z wyróżnieniem
- **mgr inż. Joanna TOMASIK-KRAWCZYK** (ur. 14.01.1965 r. w Olkuszu) z Instytutu Informatyki Teoretycznej i Stosowanej PAN w Gliwicach; temat pracy - "Metoda sieci automatów stochastycznych w zastosowaniu do modelowania elementów sieci komputerowych", promotor - dr hab.inż. Tadeusz Czachórski prof.nzw. w Pol.Śl., RAu - 07.07.98, z wyróżnieniem
- **mgr inż. Zbigniew ROBAK** (ur. 11.02.1954 r. w Zabrze) z Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrze; temat pracy - "Otrzymywanie mezofazy węglowej w instalacji modelowej", promotor - dr hab.inż. Andrzej Malinowski prof. nzw. w Pol.Śl., RCh - 09.09.98

- **mgr inż. Sławomir DYKAS** (ur. 01.01.1968 r. w Zagórzcu) z Instytutu Maszyn i Urządzeń Energetycznych Pol.Śl.; temat pracy - "Numeryczne badanie przepływów gazów rzeczywistych przy użyciu schematów typu UPWIND", promotor - prof. dr hab.inż. Tadeusz Chmielniak, RIE - 28.09.98, z wyróżnieniem
- **mgr inż. Tomasz WRÓBLEWICZ** (ur. 10.01.1962 r. w Bydgoszczy) z Biura Studiów i Projektów Energetycznych "Energoprojekt" w Gdańsku; temat pracy - "Analiza opłacalności budowy spalarni stałych odpadów komunalnych w Polsce w świetle uwarunkowań technologicznych, prawnych i finansowo-gospodarczych", promotor - prof. dr hab.inż. Janusz Wandrasz, RIE - 28.09.98.
- **mgr inż. Barbara KULESZ** (ur. 01.04.1964 r. w Katowicach) z Instytutu Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej Pol.Śl.; temat pracy - "Analiza kaskadowych układów napędowych przenośników taśmowych", promotor - prof. dr hab.inż. Tadeusz Glinka, RE - 29.09.98.
- **mgr inż. Grażyna HAT-GARNCARZ** (ur. 18.10.1956 r. w Katowicach) z Instytutu Transportu Pol.Śl.; temat pracy - "Wpływ czasu eksploatacji na degradację własności mechanicznych taśm przenośnikowych z przekładkami tkaninowymi", promotor - dr hab. inż. Sylwester Markusik prof. nzw. w Pol. Śl., RM - 29.09.98.
- **mgr Jacek MAZUR** (ur. 31.10.1969 r. w Zabrze) z Instytutu Fizyki Pol.Śl.; temat pracy - "Analiza teoretyczna propagacji i fotodeflekcyjnej detekcji fal termicznych w strukturach warstwowych", promotor - prof. dr hab. Zygmunt Kleszczewski, RMF - 30.09.98.

■ Stanowisko profesora zwyczajnego

Minister Edukacji Narodowej mianował na stanowisko profesora zwyczajnego w Politechnice Śląskiej z dniem 1 lipca 1998 r. **prof. dra hab. inż. Jana BOTORĄ (RM)**.

■ Stanowisko profesora nadzwyczajnego

JM Rektor mianował na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej z dniem 15 lipca 1998 r. **dra hab.inż. Tadeusza SKUBISĄ (RE)**.

Gratulacje

Sprostowanie

W numerze 8 Z ŻYCIA... (maj'98), w informacji dotyczącej uroczystej promocji (p. str. 11, Wydział Mechaniczny Technologiczny), przy nazwiskach Panów Doktorów Marcina ADAMIKA i Mirko SOKOVICA powinien być dopisek - "z wyróżnieniem". Mimo, że jego brak nie jest winą redakcji, Panów Doktorów i Szanownych Czytelników serdecznie przepraszamy.

PROFESOR JAN SZARGUT 75-lecie urodzin i 50-lecie pracy naukowej

W dniach 2÷4 września 1998 roku w Gliwicach i Ustroniu Śl. odbyły się uroczystości rocznicowe z okazji 75-lecia urodzin i 50-lecia pracy naukowej - przez cały czas w Politechnice Śląskiej - profesora zwyczajnego, członka rzeczywistego Polskiej Akademii Nauk, doktora honoris causa Politechniki Śląskiej i Politechniki Częstochowskiej, dra inż. Jana Szarguta. W środę 2 września o godz. 10³⁰ w Auli Głównej Politechniki Śląskiej rozpoczęła się oficjalna akademicka, w której wzięło udział ponad 300 gości. Byli wśród nich wybitni profesorowie-termodynamicy z wielu krajów Europy i Ameryki Północnej, profesorowie tej specjalności z niemal wszystkich uczelni technicznych w Polsce, członkowie PAN, Komitetu Termodynamiki i Spalania oraz Komitetu Problemów Energetyki, jak też wysocy rangą przedstawiciele znanych firm energetycznych, w tym największych elektrowni Górnego Śląska i Opolszczyzny oraz reprezentanci sektora energetycznego wielu zakładów związanych z hutnictwem i chemią. Uroczystość zaszczytli swą obecnością również przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich - absolwenci Wydziału Mechaniczno-Energetycznego naszej Uczelni. Licznie przybyli goście - profesorowie i inni pracownicy Politechniki Śląskiej, a przede wszystkim wychowankowie, dawni i obecni współpracownicy Jubilata. Bardzo ciepły list przysłał absolwent Wydziału Mechaniczno-Energetycznego, Premier RP, prof.dr hab.inż. Jerzy Buzek. Uroczystą akademię rozpoczął Akademicki Chór Politechniki Śląskiej pieśnią Gaudeamus igitur... , po czym zabrał głos dyrektor Instytutu Techniki Ciepłej prof.dr hab.inż. Andrzej Ziębik, witając zebranych w imieniu Jubilata, JM Rektora, Dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki oraz Komitetu Organiza-

cyjnego. Prof. Ziębik przedstawił życiorys naukowy Profesora Szarguta, a następnie życzenia Jubilatowi złożył JM Rektor prof. Bolesław Pochopień, po czym chór odśpiewał hymn *Gaude Mater Poloniae*... Kolejnym punktem uroczystości były wystąpienia zaproszonych gości: Rektora Politechniki Śląskiej poprzedniej kadencji - obecnie Wiceministra prof. Wilibalda Winklera w imieniu Ministerstwa Edukacji Narodowej, prof. Jarosława Mikieliewicza - przedstawiciela Polskiej Akademii Nauk, prof. Rudolfa Jeschara z Uniwersytetu Technicznego w Clausthal (Niemcy), prof. Wiktora Brodianskiego z Moskiewskiego Instytutu Energetycznego, byłego Ministra Przemysłu mgra inż. Klemensa Ścierańskiego - absolwenta Wydziału ME, przemawiającego w imieniu polskich energetyków, mgra inż. Andrzeja Sgodzaja z Huty Pokój, reprezentującego sektor energetyczny w przemyśle hutniczym i chemicznym oraz mgra inż. Andrzeja Gałazewskiego - wicewojewody katowickiego i również absolwenta Wydziału ME. Na zakończenie tej części uroczystości przedstawicielka Państwowego Wydawnictwa Naukowego, mgr Anna Jankowska, wręczyła Jubilatowi jeszcze "ciepły" egzemplarz nowej, obszernej monografii autorstwa Jana Szarguta i Andrzeja Ziębika pt. **Podstawy energetyki cieplnej**, której druk ukończono 31 sierpnia br.

Po wystąpieniu Jubilata, poświęconemu głównie polskim i zagranicznym termodynamikom, z którymi Profesor Szargut utrzymywał bliskie kontakty naukowe lub też miał okazję bezpośrednio współpracować, chór odśpiewał *Kantatę Jubileuszową*. W kolejnej części uroczystości znany amerykański termodynamik, prof. Dominik Sama z University of Massachusetts Lowell wygłosił intere-

sujący referat naukowy pt. **A Summary of the Second Law Insight Method and What Has Been Achieved to Date**. W żywym wystąpieniu prof. Sama przedstawił pewne aspekty II zasady termodynamiki, z którą związane są największe osiągnięcia naukowe Jubilata - wynikający z tej zasady rachunek egzergetyczny stanowi element termodynamiki technicznej, w zakresie którego Profesor Szargut uważany jest za jeden z największych

światowych autorytetów.

Część drugą uroczystości, tym razem w Sali Senatu Uczelni, rozpoczął toast JM Rektora Politechniki Śląskiej, po którym nastąpiło indywidualne składanie życzeń i gratulacji, zakończone skromnym przyjęciem. Następnie ponad 130 uczestników Seminarium, z Jubilatem na czele, udało się do Ustronia na dwudniowe międzynarodowe seminarium naukowe nt. **Contemporary Problems of Thermal Engineering**, zorganizowane pod patronatem JM Rektora Politechniki Śląskiej przez Instytut Techniki Ciepłej przy współudziale Komitetu Problemów Energetyki oraz Komitetu Termodynamiki i Spalania Polskiej Akademii Nauk. Sponsorami seminarium byli m.in.: Komitet Badań Naukowych, Elektrownia Jaworzno III, Elektrownia Łaziska, Elektrownia Opole, Elektrownia Rybnik, Elektrownia Skawina, Huta Pokój, Huta Miedzi Głogów, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gliwicach oraz Węglózbyt w Katowicach. Wśród uczestników obrad było ponad 20 znanych termodynamików z Europy, USA, Kanady i Meksyku, którzy wygłosili 19 referatów naukowych związanych z tematyką seminarium. Pozostałe 11 referatów przedstawił goście z innych uczelni technicznych w Polsce oraz pracownicy Politechniki Śląskiej, głównie Instytutu Techniki Ciepłej.

Profesor zw. dr inż. Jan SZARGUT członek rzeczywisty PAN - biografia

W roku 1998 mija 50 lat od ukończenia przez Profesora Jana Szarguta studiów na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Rok 1948 można więc uznać za początek Jego pracy naukowej. Pracę dydaktyczną w Politechnice Śląskiej rozpoczął jednak Profesor dwa lata wcześniej, studiując i jednocześnie prowadząc zajęcia dydaktyczne jako młodszy asystent.

Profesor Jan Szargut urodził się 9 września 1923 roku we Lwowie w rodzinie pochodzącej z ubogiej wsi galicyjskiej. We Lwowie również spędził lata młodości, ukończył szkołę powszechną, a w roku 1941 szkołę średnią. W roku 1942 został przyjęty na Wydział Mechaniczny Politechniki Lwowskiej, która w okupacyjnych warunkach działała pod nazwą Technicznych Kursów Fachowych. Po ukończeniu pierwszego roku studiów pracował przez rok jako kreślarz. W październiku 1944 roku, po wyzwoleniu Lwowa, został przyjęty na drugi rok studiów. W roku 1946 przybył w ramach repatriacji do Gliwic. Tu kontynuował studia na Politechnice Śląskiej, równocześnie podejmując pracę w Katedrze Teorii Maszyn Ciepłych. W listopadzie 1948 roku, po zdaniu egzaminu dyplomowego z wynikiem bardzo dobrym z wyróżnieniem, został zatrudniony w charakterze starszego asystenta w Katedrze Teorii Maszyn Ciepłych, a w roku 1950 został mianowany adiunktem. W latach 1951÷54 odbył studia aspiranckie pod kierownictwem prof. dra hab.inż. Stanisława Ochęduszki. W roku 1955 uzyskał stopień doktora nauk technicznych na podstawie dysertacji pt. "Równania bilansowe wynikające z I i II zasady termodynamiki". W tym samym roku został mianowany zastępcą profesora. We wrześniu 1957 roku objął stanowisko kierownika Katedry Energetyki Ciepłej, a w październiku tegoż roku uzyskał tytuł naukowy docenta, a następnie w roku 1962 tytuł profesora nadzwyczajnego. W latach 1960÷62 pełnił funkcję dziekana Wydziału Mechaniczno-Energetycznego Politechniki Śląskiej. W roku 1969 Rada Państwa przyznała Mu tytuł profesora zwyczajnego. W tym samym roku Profesor Szargut objął funkcję kierownika Katedry Podstaw Techniki Ciepłej, powstałej z połączenia Katedry Teorii Maszyn Ciepłych i Katedry Energetyki Ciepłej. W latach 1971÷93 Profesor Szargut pełnił funkcję

dyrektora Instytutu Techniki Ciepłej. W grudniu 1976 roku został wybrany członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk. W latach 1984÷85 przebywał w Kanadzie w University of New Brunswick, gdzie opracował, w języku angielskim, monografię dotyczącą analizy egzergetycznej. W roku 1989 został członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk.

Pierwsze lata pracy naukowej Profesor Szargut poświęcił teorii bilansowania energetycznego procesów chemicznych, opracował teorię stanów odniesienia i wprowadził pojęcie entalpii dewaluacji, stanowiącej uogólnienie wartości opałowej. Na początku lat pięćdziesiątych Profesor, jako jeden z pierwszych na świecie, rozpoczął prace naukowe z dziedziny analizy egzergetycznej procesów cieplnych i chemicznych. Opracował metodę obliczania egzergii chemicznej, pracował nad analizą egzergetyczną typowych procesów cieplnych oraz nad zastosowaniem ekonomicznym i ekologicznym egzergii, zapoczątkował i rozwinął analizę skumulowanej egzergochłonności i skumulowanych strat egzergii. W latach tych Profesor rozpoczął również prace nad zastosowaniem rachunku wyrównawczego do uzgadniania bilansów substancji i energii w procesach chemicznych, do obliczania tablic termochemicznych i do wyznaczania współczynników równań empirycznych.

Wiele wysiłku Profesor Szargut włożył w ugruntowanie podstaw termodynamiki technicznej. Wykładał ten przedmiot od początku swojej kariery akademickiej na Wydziałach: Mechanicznym Energetycznym i Inżynierii Sanitarnej, jest również autorem unikalnych podręczników z tej dziedziny. Od połowy lat pięćdziesiątych datuje się szczególne zainteresowanie Profesora teoretycznymi podstawami energetyki przemysłowej. Rozwinął teorię wykorzystania energii odpadowej, teorię obliczania wskaźników skumulowanego zużycia energii i wskaźników energetycznych w procesach skojarzonych. Pracował nad modelami gospodarki materiałowo-energetycznej, nad zagadnieniami optymalizacji procesów i urządzeń energetyki przemysłowej oraz nad zagadnieniami termoeconomicznymi ochrony środowiska, przy czym szczególnie dużo uwagi poświęcił energetyce ciepłej w hutnictwie. M. in. zainicjował badania wpływu różnego rodzaju czynników na wskaźniki energetyczne zespołu wielkopiecowego za pomocą metody opartej na porównywaniu bilansów pierwiastków i energii.

Bardzo duży dorobek naukowy Profesor Szargut ma w dziedzinie modelowania matematycznego i badań eksperymentalnych przepływu ciepła w procesach hutniczych. Zajmował się numerycznym modelowaniem przepływu ciepła przez promieniowanie w komorach pieców hutniczych, nagrzewania wsadu w piecach, krzepnięcia wlewków oraz przepływu ciepła w rekuperatorach i regeneratorach, rozwinął zastosowanie metody Monte Carlo w obliczeniach przepływu ciepła, zaproponował zastosowanie procedury exodus do obliczania regeneratorów, analizował zagadnienie poprawności fizycznej równań różnicowych, zainicjował badania doświadczalne konwekcji w regeneratorach i elementach Fielda oraz promieniowania w komorach pieców.

Od roku 1991 Profesor Jan Szargut wchodzi regularnie w skład komitetów naukowych cyklicznych konferencji poświęconych analizie energetycznej systemów i procesów energetycznych z aspektami ekologicznymi (znanych najczęściej pod nazwą ECOS - Efficiency, Cost, Optimization, Simulation and Environmental Aspects of Energy Systems and Processes). W roku 1993 był głównym organizatorem konferencji z tego cyklu, która odbyła się w Polsce pod nazwą ENSEC'93 (Energy Systems and Ecology). W uznaniu zasług za organizację tej konferencji Profesor otrzymał dyplom honorowy ASME.

W roku 1993 Profesor Szargut przeszedł na emeryturę, ale jego aktywność naukowa nie tylko nie osłabła, lecz uległa wzmożeniu. W latach dziewięćdziesiątych zainteresowania naukowe Profesora Szarguta skupiały się nad zagadnieniem zastosowania egzergii w analizie ekologicznej i na analizie termodynamicznej elektrowni i elektrociepłowni gazowych oraz gazowo-parowych. Profesor jest m. in. twórcą pojęcia kosztu ekologicznego. Dużo uwagi poświęcił również analizie pracy nowego typu urządzenia chłodniczego, opierając się głównie na pomiarach własnych, do których stanowisko sam zaprojektował.

Profesor Szargut opublikował łącznie 244 artykuły naukowe (w tym 44 za granicą), 29 artykułów przeglądowych i dyskusyjnych, 19 książek (w tym 14 monografii i 5 podręczników akademickich), jak też 12 skryptów. Dwie książki ukazały się za granicą. Jedną książkę, fragmenty drugiej oraz kilka artykułów przetłumaczono na język rosyjski i wydano w ZSRR. Na zagranicznych konferencjach naukowych Pro-

fesor przedstawił około 35 referatów, na krajowych konferencjach międzynarodowych zaś około 70.

Jest promotorem 28 zakończonych przewodów doktorskich. Spośród wypromowanych doktorów 15 uzyskało tytuł profesora lub zajmuje stanowisko profesora. Był recenzentem 41 dysertacji doktorskich i 31 prac habilitacyjnych. Opiniował 97 wniosków nominacyjnych na tytuł profesora i docenta.

Profesor Szargut był organizatorem i kierownikiem studiów doktoranckich na Wydziale Mechanicznym Energetycznym Politechniki Śląskiej, był organizatorem lub współorganizatorem wielu sympozjów naukowych, pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Oddziału PAN w Katowicach. W latach 1963-69 był członkiem Zarządu Oddziału PTMTS w Gliwicach (przez dwa lata pełnił funkcję wiceprzewodniczącego). Od roku 1978 jest przewodniczącym Komisji Energetyki Oddziału PAN w Katowicach. Przez wiele lat był członkiem Prezydium Komitetu Problemów Energetyki PAN. Jest przewodniczącym rady redakcyjnej Archiwum Energetyki i członkiem rady redakcyjnej czasopisma Gospodarka Paliwami i Energią.

Od wielu lat Profesor Szargut współpracuje ściśle z przemysłem, szczególnie z hutnictwem. Tematyka większości prac doktorskich, którymi kierował, wynikała z potrzeb przemysłu. Był konsultantem naukowo-technicznym ds. gospodarki energetycznej hut: Batory, Pokój i Katowice. Był inicjatorem i pomysłodawcą nowych konstrukcji rekuperatorów zainstalowanych m.in. w hutach Pokój i Kościuszko. Zainicjował budowę konwekcyjnych komór do wstępnego podgrzewania wsadu w hutach Kościuszko i Stalowa Wola. Zainicjował zastosowanie elektronicznej techniki obliczeniowej do modelowania matematycznego gospodarki materiałowo-energetycznej zakładów hutniczych, zainicjował także badania nad stosowaniem tlenu w piecach grzejnych. Zaproponował bezinwestycyjne metody zmniejszenia zużycia paliwa w piecach grzejnych.

Wiosną 1992 roku Profesor Szargut otrzymał tytuł doktora honoris causa Politechniki Śląskiej, w kilka miesięcy później zaś taki sam tytuł nadała mu Politechnika Częstochowska.

Profesor Szargut został odznaczony m.in. Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą, Krzyżem Kawalerskim i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotym Krzyżem Zasługi. Uzyskał ty-

tuł Dyrektora Generalnego Energetyki III stopnia. Był 9-krotnie wyróżniany nagrodą I stopnia i 2-krotnie nagrodą II stopnia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Profesor Szargut był i pozostaje nadal dla swych wychowanków wzorem rzetelności oraz sumienności w pracy naukowo-dydaktycznej. Z okazji 50-lecia pracy naukowej składamy Profesorowi - Jubilatowi najlepsze życzenia zdrowia i wielu sił w kontynuowaniu pracy naukowej.

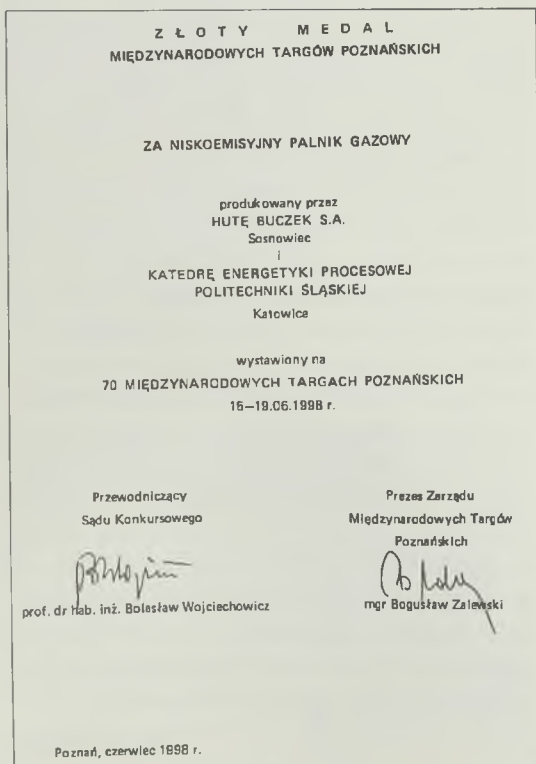
prof. dr hab.inż. Jan Składzień
prof. dr hab.inż. Andrzej Ziębik

ZŁOTY MEDAL MIĘDZYNARODOWYCH TARGÓW POZNAŃSKICH

Na 70. Międzynarodowych Targach Poznańskich, które odbyły się w dniach 15-19 czerwca br., niskoemisyjny palnik gazowy opracowany przez Zespół prof. dr hab.inż. Jerzego TOMECZKA z Katedry Energetyki Procesowej wspólnie z Hutą Buczek S.A. po raz kolejny zdobył prestiżowe wyróżnienie - ZŁOTY MEDAL MTP.

Warto przy tej okazji zaznaczyć, że palnik był już nagradzany podczas innych imprez wystawienniczych, m.in. Międzynarodowych Targów Wynalazków, Innowacji i Techniki INPEX XIII w Pittsburgu (USA).

Autorom gratulujemy

DYDAKTYKA

Wyniki naboru na studia w r.ak. 1998/99

Szczegółowe informacje o zakończonym w lipcu br. I etapie naboru na studia przekazaliśmy Państwu w poprzednim wydaniu Z ŻYCIA... II etap, który zakończono 21 września br., sprawił, iż na studia dzienne przyjęto łącznie 3 944 osoby (limit 4 720), a na studia wieczorowe - 2 137 osób (limit 2 560). A oto szersze informacje na temat zakończonego w tym roku naboru na studia w naszej Uczelni.

Studia dzienne

Limit: 4 720 miejsc

Liczba osób przyjętych w wyniku I etapu naboru: 4 065

Liczba osób przyjętych w wyniku II etapu naboru: 283

Liczba osób, które zrezygnowały z miejsca po I etapie naboru: 404

Liczba osób przyjętych w r.ak. 1998/99: 3 944

W I etapie nabór zakończono na następujących kierunkach:

- Architektura i Urbanistyka
- Automatyka i Robotyka
- Elektronika i Telekomunikacja
- Informatyka
- Budownictwo
- Elektrotechnika
- Inżynieria i Ochrona Środowiska
- Matematyka
- Transport
- Zarządzanie i Marketing

Do kierunków, na których nie wykorzystany został w dużym stopniu limit, należą (w nawiasach: limit/liczba osób przyjętych):

- Inżynieria Chemiczna i Procesowa (110/38)
- Technologia Chemiczna (250/145)
- Specj. Pomiary Fizyczne w Technologii Chemicznej (30/0)
- Górnictwo i Geologia (450/264)
- Mechanika i Budowa Maszyn - RIE (300/251)
- Mechanika i Budowa Maszyn - RMT (studia magisterskie - 210/162, studia inżynierskie - 120/35)
- Wychowanie Techniczne (210/100)
- Fizyka Techniczna (150/64)
- Metalurgia (studia magisterskie - 130/80, studia inżynierskie - 70/31)

Studia wieczorowe

Limit: 2 560 miejsc

Liczba osób przyjętych w wyniku I etapu naboru: 1 872

Liczba osób przyjętych w wyniku II etapu naboru: 485

Liczba osób, które zrezygnowały z miejsca: 220

Liczba osób przyjętych w r.ak. 1998/99: 2 137

W I etapie nabór zakończono na następujących kierunkach:

- Architektura i Urbanistyka
- Informatyka
- Budownictwo - Rybnik
- Inżynieria i Ochrona Środowiska
- Transport
- Zarządzanie i Marketing

A oto kierunki, na których limit miejsc w dużym stopniu został nie wykorzystany (w nawiasach: limit/liczba osób przyjętych):

- Automatyka i Robotyka (90/64)
- Technologia Chemiczna (100/0)
- Górnictwo i Geologia (Gliwice - 150/113, Rybnik - 150/109)
- Matematyka (120/46)
- Mechanika i Budowa Maszyn - RMT (120/82)
- Inżynieria Materiałowa (200/105)
- Metalurgia (200/107)

ORGANIZACJA

W miesiącach lipiec - wrzesień 1998 roku ukażały się następujące akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

■ Zarządzenia

- Nr 35/97/98 z dnia 10 lipca w sprawie wprowadzenia Instrukcji Kancelaryjnej, Rzewowego Wykazu Akt, oraz Instrukcji dot. Organizacji i Zakresu Działania Archiwum Zakładowego Politechniki Śląskiej
- Nr 36/97/98 z dnia 14 lipca w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia pracowników Politechniki Śląskiej z tytułu wykonywania prac będących przedmiotem prawa autorskiego
- Nr 37/97/98 z dnia 15 lipca w sprawie przekazania do Archiwum Politechniki Śląskiej załączonych materiałów archiwalnych i dokumentacji niearchiwalnej
- Nr 38/97/98 z dnia 22 lipca w sprawie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy dla studentów Politechniki Śląskiej
- Nr 39/97/98 z dnia 29 lipca w sprawie wprowadzenia zmiany w wewnętrznej strukturze organizacyjnej Wydziału Matematyczno-Fizycznego
- Nr 40/97/98 z dnia 29 lipca w sprawie wprowadzenia zmiany w wewnętrznej strukturze organizacyjnej Wydziału Organizacji i Zarządzania

- Nr 41/97/98 z dnia 22 września w sprawie wprowadzenia znowelizowanego Regulaminu Centrum Komputerowego Politechniki Śląskiej
- Nr 42/97/98 z dnia 28 września w sprawie wprowadzenia zmian w wewnętrznej strukturze organizacyjnej Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki

■ Pisma okólne

- Nr 19/97/98 z dnia 14 lipca w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu Uchwały Nr XVIII/106/97/98 Senatu Politechniki Śląskiej z dnia 27 kwietnia 1998 roku z uwzględnieniem zmian wprowadzonych Uchwałą Nr XX/119/97/98 z dnia 13 lipca 1998 roku
- Nr 20/97/98 z dnia 29 lipca w sprawie stosowania ustawy o zamówieniach publicznych w odniesieniu do sprzętu komputerowego i oprogramowania
- Nr 21/97/98 z dnia 28 września w sprawie odpłatności za miejsce, pokój lub segment w Hotelach Asystenckich w IV kwartale 1998 r.

WSPÓŁPRACA Z ZAĞRANICĄ

■ Współpraca z University of Tennessee

Politechnika Śląska jako jedna z czterech polskich uczelni technicznych uczestniczy w programie efektywnego zużycia energii, koordynowanym przez University of Tennessee, a sponzorowanym przez Amerykańską Agencję ds. Rozwoju Międzynarodowego. Bliższą informację o założeniach programu zamieszczono w lutym numerze biuletynu "Z ŻYCIA...".

W czerwcu br. wizytę w Polsce złożyła grupa ekspertów z University of Tennessee w składzie: prof. prof. David Hake, Richard Jednucko, Jerry Fryxell, Thomas Dean oraz reprezentant Uniwersytetu w Pradze prof. Jarel Kabele. Grupa ta, uzupełniona o przedstawicieli Politechniki Śląskiej prof. Tadeusza Chmielniaka, dra Edwarda Siwego, dra Józefa Habera i dra Jerzego Barglika, dokonała przeglądu energetycznego ZGH "Orzeł Biały" S.A. w Bytomiu. Podobne przeglądy odbyły się także w dwóch zakładach z okolic Warszawy i Krakowa. W przeglądach uczestniczyli przedstawiciele Politechniki Warszawskiej, Akademii Górniczo-Hutniczej i Politechniki Krakowskiej. Końcowy etap programu stanowiła dwutygodniowa wizyta przedstawicieli uczelni polskich w USA. W wyjeździe tym uczestniczyli z naszej Uczelni: prof. Tadeusz Chmielniak, dr Edward Siwy i dr Józef Haber. Zakończenie i podsumowanie programu planowane jest na IV kwartał br.

Jerzy Barglik

■ Wyjazdy, przyjazdy

Lipiec

Zarejestrowano łącznie 57 wyjazdów zagranicznych do 15 następujących krajów: USA (9 osób), Francja (8), Niemcy (8), Czechy (6), Wielka Brytania (6), Grecja (3), Holandia (3), Kanada (3), Włochy (3), Belgia (2), Hiszpania (2), Chiny (1), Dania (1), Słowacja (1), Węgry (1). Cele wyjazdów: konferencje - 24, staże - 17, konsultacje - 12, wymiana - 1, inne powody - 3.

W tym samym miesiącu do Uczelni przybyło 9 osób z pięciu następujących krajów: Czechy (3), Niemcy (2), Słowacja (2), Holandia (1), Ukraina (1).

Sierpień

W tym miesiącu było w sumie 46 wyjazdów zagranicznych. Na liście 15 krajów, do których udali się nasi pracownicy są: Czechy (7 osób), Niemcy (7), Szwecja (7), USA (7), Wielka Brytania (5), Bułgaria (2), Irlandia (2), Portugalia (2) oraz Francja, Hiszpania, Litwa, Malezja, Rosja, Węgry i Włochy (po jednej osobie).

Cele wyjazdów: konferencje - 22, konsultacje - 20, staże - 4.

Do Uczelni przybyło w tym miesiącu 8 osób z czterech krajów: Wielka Brytania (3), Hiszpania (2), Ukraina (2), Irlandia (1).

Wrzesień

Zarejestrowano łącznie aż 154 wyjazdów zagranicznych do 21 krajów. A oto pełna lista krajów, do których udali się w tym miesiącu nasi pracownicy: Słowacja (36 osób), Niemcy (32), Czechy (18), Francja (10), Włochy (10), Holandia (7), Wielka Brytania (7), Rosja (5), Belgia (4), Portugalia (4), Finlandia (3), Szwajcaria (3), Ukraina (3), Austria (2), Hiszpania (2), Japonia (2), Węgry (2), Dania (1), Grecja (1), Kanada (1), RPA (1). Cele wyjazdów: konferencje - 104, konsultacje - 23, staże - 11, wymiana - 6, inne powody - 10.

W miesiącu tym przybyło do Uczelni 14 osób z 8 następujących krajów: Niemcy (4), Czechy (3), Słowacja (2) oraz Finlandia, Hiszpania, Holandia, Izrael i Japonia (po jednej osobie).

Z ŻYCIA CKI

- Z upoważnienia JM Rektora Dyrektor CKI podpisał porozumienia o współpracy w zakresie realizacji procesu dydaktycznego pomiędzy Centrum Kształcenia Inżynierów i Zarządami Miast Żory (w dniu 21.07.br) i Czerwionka-Leszczyny (w dniu 28.07.br). Z ra-

mienia miasta Żory porozumienia podpisał prezydent Zygmunt Łukaszczyk, z ramienia miasta Czerwionka-Leszczyny - burmistrz Marek Kornas.

- W dniu 23.09.br w Urzędzie Miasta Rybnik odbyło się spotkanie władz miasta ze studentami VI semestru specjalności "budowlano-architektonicznej", którzy w ramach całosemestralnej praktyki opracowali tematy istotne dla potrzeb miasta. W spotkaniu uczestniczyli: JM Rektor Politechniki Śląskiej - prof. Bolesław Pochopień, Prorektor ds. Dydaktyki - prof. Wojciech Zieliński oraz Dyrektor CKI - doc. Szczepan Wyrą. Prezydent Józef Makosz podziękował studentom za wykonane prace i przekazał im okolicznościowe upominki. Wymieniono doświadczenia wynikające z realizacji praktyki.
- W dniu 30.09.br. w Urzędzie Miasta Rybnik, w obecności Prezydenta miasta, w ramach tzw. "Dni Francuskich" podpisano porozumienie o współpracy pomiędzy Politechniką Śląską - Centrum Kształcenia Inżynierów a Collège'm BTS Force de Vente w Mazamet. Porozumienie parafował z ramienia Uczelni Prorektor ds. Dydaktyki - prof. Wojciech Zieliński, z ramienia BTS - Dyrektor Jacques Beaulieu.

KONFERENCJE I SEMINARIA NAUKOWE

■ ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM ELEKTRYCZNYM W ZAKŁADACH GÓRNICZYCH

W dniach 24-26 czerwca 1998 r. w Ustroniu-Zawodziu odbyła się kolejna, siódma już Krajowa Konferencja Elektryki Górniczej, której głównym organizatorem była Katedra Elektryfikacji i Automatyzacji Górnictwa Wydziału Górnictwa i Geologii, przy tradycyjnym współudziale inicjatora całego cyklu Krajowych Konferencji Elektryki Górniczej - Sekcji Elektrotechniki i Automatyki Górniczej Stowarzyszenia Elektryków Polskich oraz Centrum Elektryfikacji i Automatyzacji Górnictwa EMAG. Na czele Komitetu Programowego stał prof. dr hab. inż. Stanisław Cierpisz, zaś pracami Komitetu Organizacyjnego kierował dr inż. Piotr Gawor. Informacją o konferencji, łącznie z opracowaniem cieszącej się dużym powodzeniem strony internetowej WWW, zajmował się sekretarz Komitetu Organizacyjnego, mgr inż. Sergiusz Boron.

Honorowy protektorat nad konferencją objął Prezes Urzędu Górniczego, mgr inż. Wojciech Bradecki, który przekazał organizatorom i uczestnikom specjalne pismem przesłanie, wyrażające uznanie za podjęcie w ramach konferencji bardzo ważnej problematyki zarządzania bezpieczeństwem elektrycznym.

Jednym z założeń organizacyjnych każdej kolejnej Konferencji Elektryki Górniczej jest integracja środowisk zainteresowanych zagadnieniami elektrotechniki i automatyki górniczej; w tym roku szczególnie zainteresowanych zagadnieniami bezpiecznej eksploatacji urządzeń elektrycznych w specyficznych warunkach zakładów górniczych. Stąd czynne uczestnictwo w konferencji ponad stu przedstawicieli organów państwowego nadzoru górniczego, wyższych uczelni (Akademia Górniczo-Hutnicza, Politechnika Białostocka, Akademia Marynarki Wojennej, Uniwersytet Techniczny w Doniecku, Politechnika Śląska), zaplecza naukowo-badawczego górnictwa, kierownictwa i dozoru ruchu elektrycznego kopalń oraz firm produkujących wyroby wykorzystywane w układach elektroenergetycznych zakładów górniczych.

Komitet Programowy z nadesłanych propozycji zakwalifikował 31 referatów i komunikatów (w tym 3 z Ukrainy), opracowanych przez 46 autorów, które po uzyskaniu pozytywnych recenzji zostały umieszczone w materiałach konferencyjnych opublikowanych w numerze 6/1998 czasopisma naukowo-technicznego "Mechanizacja i Automatyzacja Górnictwa".

Obrady rozpoczęły się od nietypowej (jak na konferencję naukowo-techniczną) sesji, podczas której dyskutowano etyczne aspekty ryzyka w badaniach, innowacjach technicznych i w codziennej praktyce osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo podczas eksploatacji urządzeń elektrycznych w zakładach górniczych. Podczas kolejnych sesji prezentowano i dyskutowano problemy:

- profilaktyki oraz systemów nadzoru i zarządzania jako elementów bezpieczeństwa elektrycznego (4 referaty),
- normalizacji i przepisów w systemie zarządzania bezpieczeństwem elektrycznym (4 referaty),
- zagrożenia wybuchowego, porażeniowego i przepięciowego podczas eksploatacji urządzeń elektrycznych w podziemiach kopalń (7 referatów i komunikatów),
- ochrony przeciwporażeniowej w sieciach IT (4 referaty),

- bezpiecznego użytkownika sieci i urządzeń elektrycznych w zakładach górniczych (6 referatów i komunikatów),
- nowych rozwiązań technicznych zwiększających bezpieczeństwo użytkownika urządzeń elektrycznych w górnictwie (5 referatów i komunikatów).

Podczas konferencji eksponowane były najnowsze górnicze kable i przewody oponowe produkowane w Krakowskiej Fabryce Kabli S.A. i Bydgoskiej Fabryce Kabli S.A., oprawy oświetleniowe dla górnictwa produkowane przez Elektrim Wilkasy sp. z o.o. oraz zabezpieczenia i styczniki próżniowe produkowane przez JM Tronik.

Integracyjne funkcje konferencji spełniały między innymi dyskusje kularowe podczas przerw w intensywnych obradach oraz podczas spotkań towarzyskich przy ognisku (które z uwagi na intensywny deszcz zastąpić musiał rozeń) i przy stole biesiadnym z improwizowanymi okolicznościowymi chóralnymi (i nie tylko) śpiewami. Okazało się między innymi, że:

- elektrotechnika górnicza ma niemało punktów stykowych z elektrotechniką okrętową i z problemami eksploatacji instalacji elektrycznych na placach budowy,
- za celowe i interesujące należy uznać spotkania osób zajmujących się eksploatacją urządzeń elektrycznych w warunkach nie objętych przez ogólnie obowiązujące przepisy (np. w podziemiach kopalń, w kopalniach odkrywkowych, w polowych instalacjach wojskowych, na jednostkach pływających, w trakcji elektrycznej),
- absolwenci Politechniki Śląskiej (na przykładzie absolwentów specjalności Automatyzacja i Elektryfikacja Kopalń) odczuwają potrzebę spotykania się co jakiś czas w gronie kolegów i byłych wykładowców, co można traktować jako wyzwanie dla Stowarzyszenia Wychowanków.

Piotr Gawor

■ LETNIA KONFERENCJA DYDAKTYCZNA ZESPOŁU GERMANISTÓW

15 września br. w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych w Gliwicach odbyła się coroczna Letnia Konferencja Dydaktyczna Zespołu Germanistów, w której uczestniczyli nasi lektorzy z Gliwic i Katowic. W konferencji wzięła również udział p. Siegrun Schmidt z partnerskiej uczelni Otto-von-Guericke-Universität Magdeburg, która wygłosiła wykład pt. "Die Verbesserung der kommunikativen Kompetenz

im DaF-Unterricht durch den Einsatz technischer Medien". Z naszej strony z referatem pt. "Zusammensetzung als der gebräuchlichste und produktivste Wortbildungstyp der deutschen Sprache" wystąpiła p. mgr Irena Szlezinger.

We współpracy z ośrodkami językowymi uczelni magdeburskiej i donieckiej zespół nasz przygotowuje m.in. projekt obejmujący program komputerowy przeznaczony dla studentów polskich i ukraińskich uczących się języka niemieckiego.

■ SEMINARIUM RZECZNIKÓW PATENTOWYCH SZKÓŁ WYŻSZYCH

W dniach 15-19 września br. odbyło się XVIII Seminarium Rzeczników Patentowych Szkół Wyższych w Cedzynie k/Kielc. Seminarium zorganizowała Wyższa Izba Handlowa w uzgodnieniu z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Polską Izbą Rzeczników Patentowych z udziałem ekspertów i rzeczników Europejskiego Urzędu Patentowego, Wiceministra w Ministerstwie Gospodarki prof. dr hab. Wojciecha Katnera oraz Prezesa Urzędu Patentowego RP prof. dr hab. inż. Wiesława Kotarby.

W referatach omówiono szereg zagadnień prawnych związanych z ochroną wyników pracy intelektualnej powstających w szkołach wyższych i jednostkach naukowo-badawczych. Ponadto poruszono tematy związane z ochroną i postępowaniem w zakresie udzielenia patentu europejskiego, z ochroną prawną konkurencji i zwalczania praktyk monopolistycznych, a także postępowaniem administracyjnym i cywilnym w sprawach własności przemysłowej i zapoznano się z wybranym orzecznictwem z tego zakresu. Ze szczególnym zainteresowaniem wysłuchano wypowiedzi Wiceministra W. Katnera na temat swobodnego świadczenia usług w obrocie gospodarczym Polski i Unii Europejskiej.

Urszula Ziółkowska

Z PRAC KBN

● Uprzejmie informujemy, że zostało wdrożone i komisyjnie zaakceptowane zadanie pod nazwą "Opracowanie informacji o projektach badawczych zgodnie ze standardami międzynarodowymi i udostępnienie jej dla środowiska naukowego", zrealizowane przez Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Aparatury Badawczej i Dydaktycznej COBRABID - Oddział w Poznaniu.

Do stworzenia systemu zastosowano zaawansowane technologie WWW wspierane przez oprogramowanie Oracle Web Serwer. Dynamicznie generowane dokumenty HTML umożliwiają użytkownikowi szerokie możliwości efektywnego i prostego przeszukiwania bazy danych.

Udostępniono trzy rodzaje wyszukiwania:

- hierarchiczne - pozwala na selekcję projektów badawczych z danej dyscypliny naukowej w ramach wcześniej zdefiniowanej dziedziny badawczej,
- "szybkie" - umożliwia wyszukiwanie projektów, które w dowolnym ze swych atrybutów zawierają podany ciąg znaków alfanumerycznych,
- zaawansowane - umożliwia zawężenie zakresu przeszukiwania przez możliwość budowy założonych zapytań wykorzystujących operatory logiczne "I" oraz "LUB".

Informacje o projektach badawczych udostępnione są także w wersji angielsko-języcznej, jednak bez danych szczegółowych.

● W dniach 14 i 15 września br. odbyło się wspólne posiedzenie Komisji Badań Podstawowych i Komisji Badań Stosowanych KBN. Uczestnicy posiedzenia wysłuchali referatów i przeprowadzili dyskusję obejmującą m.in. następujące zagadnienia:

- propozycja budżetu na rok 1999 - podział środków na poszczególne strumienie finansowania,
- algorytm podziału pierwotnego środków na działalność statutową,
- nowy system oceny i kategoryzacji jednostek,
- system podziału środków w konkursach grantów,
- finansowanie współpracy z zagranicą,
- instrumenty polityki innowacyjnej w Polsce w porównaniu z innymi krajami Europy,
- kierunki zmian legislacyjnych.

● 16 września br. prof. Adam DZIEWOŃSKI wspólnie z prof. Donem ANDERSONEM odebrał w Królewskiej Szwedzkiej Akademii Nauk nagrodę Crafoorda.

Ustanowiona w 1980 roku nagroda Crafoorda obejmuje matematykę, astronomię, nauki o Ziemi oraz nauki biologiczne. Królewska Szwedzka Akademia Nauk przyznaje corocznie tę nagrodę (w tym roku 500 000 USD) uczonemu w jednej z wymienionych dziedzin nauki. Prestiż wyróżnienia porównywalny jest z nagrodą

Nobla. Tegoroczna nagroda Crafoorda została przyznana za fundamentalny wkład obu nagrodzonych w wiedzę o strukturze i procesach zachodzących we wnętrzu Ziemi.

Prof. A. Dziewoński, urodzony w 1936 r. we Lwowie, jest absolwentem Uniwersytetu Warszawskiego. Pracował w Instytucie Geofizyki PAN, a od 1972 r. jest profesorem Uniwersytetu Harvarda (Cambridge). Utrzymuje ścisłe związki z krajem ojczystym, polskim środowiskiem geofizyków i Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, gdzie się doktoryzował.

- 16 września br. na kolejnym posiedzeniu KBN zapoznał się z informacjami na temat:
  - wyników wspólnego posiedzenia Komisji Badań Podstawowych i Komisji Badań Stosowanych,
  - działania Komitetu zmierzających do zapewnienia udziału polskich naukowców w V Programie Ramowym Badań i Rozwoju Technologicznego Unii Europejskiej,
  - projektu planów wydatków w dziale Nauka na rok 1999.

Komitet ustanowił projekt badawczy zamawiany "Nowe techniki biologii molekularnej o podstawowym znaczeniu w technologii transferu genów" oraz postanowił odstąpić od ustanowienia projektów "Mechanizmy budowy i wdrażania strategii rozwoju województwa radomskiego" i "Badania nad opracowaniem długofalowej strategii rozwoju sektora Wielka Synteza Chemiczna (WSCh) na tle megatrendów rozwoju światowego przemysłu chemicznego i wobec perspektywy integracji z Unią Europejską". Komitet podjął uchwałę o podziale środków finansowych (100 000 zł) na współpracę naukową i naukowo-techniczną z zagranicą prowadzoną przez Polską Akademię Nauk w bieżącym roku.

AULA GŁÓWNA BYŁA PEŁNA DYGNITARZY...

Kilka miesięcy po uroczystym nadaniu tytułu doktora honoris causa Politechniki Śląskiej profesorowi Lotfi A. ZADEHOWI (uroczystość odbyła się 29 października 1997 r.), ukazała się książka pt. "My Life and Travels with the Father of Fuzzy Logic", autorstwa Jego żony, Fay Zadeh. W książce autorka opisuje m.in. pobyt w Gliwicach i uroczystość nadania tytułu doktora honoris causa. Dzięki uprzejmości prof. Ernesta CZOGAŁY, honorowego promo-

tora przewodu doktorskiego, publikujemy niżej wybrane fragmenty wspomnień.

(...) W Katowicach z lotniska odebrał nas uśmiechnięty profesor Czogała z przepięknym bukietem białych róż oraz kierowca, który zawiózł nas do Gliwic (około 40 minut jazdy). Zatrzymaliśmy się w hotelu akademickim SE-ZAM, spartańskim lecz przytulnym, z czystymi białymi korytarzami i niebieską lamperią wzdłuż ścian i drzwi.

Nasz apartament to dwa sąsiadujące ze sobą pokoje wyposażone w małą lodówkę, czerwone obicia, czerwone zasłony, białe firanki, telewizor oraz meble w stylu art-deco. Ciekawe girlandy filodendronu przecinały pokój, stwarzając domową atmosferę. (...)

Spadł świeży śnieg i nie mogłam sobie odmówić przyjemności rzucenia śnieżkami w Lotfiego - pierwszy znak zimy. Obsługa przeproszała za niewygodę pierwszego śniegu, który spadł przedwcześnie. Profesor Czogała zaprosił nas na kolację, na którą podano smaczną kaczkę w małej restauracji hotelu, mogącej pomieścić nie więcej niż 28 osób z jednym kelnerem. Szczęśliwym trafem niewiele osób jadło kolację w tym samym czasie.

Na górze nasze łóżka były już zasłane i natychmiast położyliśmy się spać. Z powodu nagłej zmiany pogody pokoje były trochę przegrzane i dlatego nie spaliśmy zbyt dobrze.

Ceremonia, bardzo oficjalna i bardzo dostojna uroczystość, trwała od 10⁰⁰ do 13⁰⁰. Aula Główna była pełna dygnitarzy w czerni i kardynalskiej purpurze z ciężkimi srebrnymi łańcuchami na szyjach. Wyglądem przypominali sędziów. Ceremonia nadawania doktoratu honoris causa pochodzi z okresu średniowiecza, chór tradycyjnie śpiewa po łacinie. Dziennikarze i fotoreporterzy byli wszędzie. Powstawaliśmy wiele razy. Na zakończenie ceremonii wręczono mi dwa ogromne bukiety kwiatów i zrobiono wiele zdjęć.

Po przemówieniach i prezentacjach zaprowadzono nas do sali z najdłuższym stołem jaki widziałam, gdzie czekało na nas blisko 100 kieliszków napełnionych szampanem, ustawionych na całej długości stołu. Toast wygłosił Prorektor ds. Nauki prof. Sosnowski. Po oficjalnym toaście zostaliśmy poprowadzeni w śniegu do stołówki Politechniki Śląskiej pełnej studentów. W sąsiadującej z nią jadalni został podany pełny obiad dla około 60 osób. (...)

W końcu około godz. 15³⁰ w częściowo stopniałym śniegu, całkowicie wyczerpani, wróciliśmy do naszego przytulnego małego hotelu. O godz. 18³⁰ spotkaliśmy się z profesorem Czogałą na nieformalnej kolacji. Lotfi i ja z powodu sensacji spowodowanych różnicą czasu nie czuliśmy się najlepiej i przygotowaliśmy się na kolejną bezsenność.

Następny ranek był chłodny i musiałam włożyć futro, futrzaną czapkę, szalik, rękawiczki i buty zimowe. Po śniadaniu w przytulnej jadalni Lotfi został porwany, aby wygłosić następny wykład, a moja przewodniczka przysłała godzinę później aby mnie zabrać do Sali Rady Wydziału na pożegnalne przyjęcie, również przy długim stole. Musiałam pozować obok Loftiego do dalszych zdjęć; szampan, ciastka, owoce! Przyjęto nas bardzo ciepło i niezwykle gościnnie. Sprezentowano nam oryginalny miedzioryt, po czym nastąpiła dziękczynna mowa pożegnalna, a ja otrzymałam wspaniałą wiązaną kwiatów przypominającą bukiet weselny. (...)

Po pożegnaniu rozpoczęliśmy kolejny etap naszej podróży do Warszawy. Nasz gospodarz, profesor Ernest Czogała, nalegał na positek przed wyjazdem. Samochód przyjechał po nas o godz. 14³⁰, ponieważ odległość do Warszawy wynosi 350 km. Lotfi zasnął w czasie jazdy, podczas gdy my rozmawialiśmy półgłosem. Lotfi z pewnością zasłużył sobie na drzemkę.

Z PRASY

Szanse i zagrożenia

W czerwcowym wydaniu Z ŻYCIA... pod tym hasłem chcieliśmy opublikować wypowiedź JM Rektora prof. Bolesława POCHOPIENIA dla czasopisma "Śląsk" na temat "Obecność w Unii - szanse i zagrożenia z punktu widzenia Górnego Śląska". Na ten temat w wymienionym czasopiśmie wypowiadali się Rektorzy czterech uczelni śląskich, w tym prof. Jan WOJTYŁA - Rektor Akademii Ekonomicznej w Katowicach i Rektor naszej Uczelni. Złośliwy chochlik sprawił, iż w czasopiśmie "Śląsk" treści owych wypowiedzi zostały zamienione i pod nazwiskiem naszego Rektora ukazała się treść autorstwa prof. J. Wojtyły, która została następnie przez nas przedrukowana. Sprawa się wydała, gdy prof. B. Pochopień po przeczytaniu naszego biuletynu zaakceptował wprowadzenie tezy wypowiedzi, ale jednak orzekł, że to nie są Jego słowa, lecz prof. J. Wojtyły. Tak więc dzięki chochlikowi "Śląska" nasi Czytelnicy mieli okazję zapoznać się z poglądem Rektora AE na temat przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Za niezawinione zamieszczenie przepraszamy Czytelników Z ŻYCIA... i niżej przedstawiamy wypowiedź, której autorem jest JM Rektor B. POCHOPIEŃ.

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej rozpatrywane być musi wielopłaszczyznowo, a także w szerokim kontekście społecznym. Trudno jest zatem w krótkiej wypowiedzi wypunktować wszelkie płynące z tego procesu korzyści i zagrożenia, zwłaszcza gdy chodzi o sprawy Górnego Śląska.

Po pierwsze - chciałbym powiedzieć, że sam fakt pełnego członkostwa w Unii Europejskiej, będzie miał charakter przede wszystkim polityczny.

Po drugie - będzie on determinantą wszelkich działań ścisłego procesu integracji Polski z Unią Europejską, procesu, który już się rozpoczął w momencie zainicjowanych przeobrażeń polskiej gospodarki.

Po trzecie - w odniesieniu do poszczególnych regionów będzie przebiegał w sposób znacznie zróżnicowany, a przesłanką do takiego stwierdzenia jest realizacja polityki regionalnej samej Unii Europejskiej.

Z powyższych założeń wynikać musi także ocena szans i zagrożeń płynących z faktu integrowania się z tak silnym ugrupowaniem gospodarczym.

Szansy dla Górnego Śląska upatruję przede wszystkim w tym, że region nasz ma:

- bardzo ważne znaczenie, nie tylko gospodarcze, dla Polski,
- spory udział w procesach umiędzynarodowienia gospodarki,
- rozwinięte duże i dynamiczne zaplecze naukowo-badawcze oraz szkolnictwo wyższe,
- długowieczne tradycje dobrej pracy w bardzo trudnych warunkach,
- doświadczenie we współżyciu ludzi różnych narodowości, kultur i wyznań.

Zagrożenia wynikać będą natomiast z konieczności dokonania wielkiego wysiłku restrukturyzacji gospodarki regionu i to w warunkach olbrzymiej konkurencji, konieczności zabezpieczenia odpowiednich środków finansowych na przemianę społeczno-gospodarcze, a także gigantycznej pracy nad zmianą postaw i świadomości społeczeństwa.

Wielką rolę w tych procesach odegrać musi szkolnictwo wyższe. Politechnika Śląska dobrze przygotowana jest na europejskie wyzwania. Rozwijamy sieć rozwiązań i współpracy międzynarodowej w ramach programów UE co, w moim przekonaniu stanowi olbrzymią szansę dla młodzieży Górnego Śląska, aby uzyskać prawdziwe europejskie wykształcenie, a dla samego regionu pozyskanie nowoczesnie wykształconych kadr potrzebnych dla przyszłych zadań XXI wieku. Podkreślę z całą mocą głęboko humanistyczne podejście naszej Uczelni dla procesów integracyjnych.

Technika i integracja mają, oprócz wielu innych, jedną zasadniczą i głęboko humanistyczną cechą wspólną: obie tworzone są przez człowieka dla drugiego człowieka, dla jego kompleksowego rozwoju i zaspokojenia potrzeb. Środowisko akademickie Górnego Śląska stoi zatem wobec poważnego zadania realizacji przede wszystkim funkcji wyjaśniającej nauki.

Śląsk akademicki

30 września br., w związku z rozpoczynającym się nowym rokiem akademickim, ukazał się dodatek specjalny do "Trybuny Śląskiej" pn. "Studencka Trybuna Śląska". Opublikował on m.in. wypowiedzi: Wiceministra Edukacji Narodowej prof. W. Winklera oraz Rektorów Uniwersytetu Śląskiego, Akademii Ekonomicznej

w Katowicach, Politechniki Śląskiej i Politechniki Częstochowskiej oraz Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach na dwa postawione pytania:

1. *Czy obecny system kształcenia na Śląsku odpowiada potrzebom restrukturyzowanego regionu?*
2. *W jakim kierunku powinny pójść ewentualne zmiany w szkolnictwie wyższym województwa?*

Niżej prezentujemy Państwu w całości wypowiedź prof. W. WINKLERA.

Na Śląsku jest zaledwie 6,6 proc. osób z wyższym wykształceniem, a więc poniżej średniej krajowej, wynoszącej 7,2 proc. A jeśli to porównamy np. z Belgią, gdzie wyższe wykształcenie posiada 14 proc. obywateli, czy Wielką Brytanią (21 proc.), to wniosek będzie jednoznaczny. Po pierwsze trzeba kształcić znacznie więcej młodzieży niż dotychczas. A jak? Jeśli mamy poważnie myśleć o partnerstwie europejskim, to ta młodzież musi mieć takie same szanse jak w innych państwach Europy. Absolwent szkoły średniej czy wyższej powinien posiadać takie umiejętności i kompetencje, aby mógł pracować np. u Opla w Gliwicach, ale także w Niemczech, czy Hiszpanii. Myślę, że koncepcja edukacji na Śląsku, realizowana od kilku ostatnich lat, sprawdza się. Być może na niektórych uczelniach i kierunkach kształci się za długo i za drogo? 7-8 semestrów całkowicie wystarczy, aby wykształcić dobrego, sprawnego inżyniera, który potem w trakcie pracy zawodowej może jeszcze wielokrotnie pogłębiać swoją wiedzę np. na studiach podyplomowych. Takie przekonanie towarzyszyło zresztą tworzeniu kierunków inżynierskich w Politechnice Śląskiej, a także powoływanych ostatnio wyższych szkół zawodowych. Myślę, że taka szkoła zawodowa, kształcąca w dziedzinie turystyki, samorządowości itp. mogłaby powstać także w województwie śląskim, np. w Pszczynie. Znakomicie sprawdza się Centrum Kształcenia Inżynierów Politechniki Śląskiej w Rybniku.

JM Rektor prof. B. POCHOPIEŃ powiedział m.in.:

(...) Chcąc przybliżyć profil kształcenia do potrzeb rynku pracy, nieustannie dokonujemy zmian organizacyjnych i programowych, tworząc nowe wydziały, uruchamiając nowe kierunki i specjalności. Zamierzamy w ciągu najbliższych dwóch lat utworzyć kolejny wydział - Transportu i Komunikacji. Obecnie kierunek

Transport jest rozwijany na Wydziale Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu.

(...) Myślę, że ważnym elementem dalszego rozwoju Uczelni jest przybliżanie jej w sensie fizycznym do miejsca zamieszkania młodych ludzi. Do tej pory prowadziliśmy działalność w Gliwicach, Katowicach i Rybniku. Kolejnym miastem, które bardzo przychylnie otworzyło podwoje przed Politechniką jest Zabrze, gdzie w gmachu przekazanym Uczelni znalazł siedzibę Wydział Organizacji i Zarządzania. Niewykluczone, że za tym przykładem pójdą i inne miasta.

* * *

Po reformie administracyjnej województwo śląskie stanie się drugim po województwie mazowieckim ośrodkiem akademickim w Polsce. W granicach nowego województwa znajdować się będzie 8 uczelni państwowych oraz 2 filie. W bieżącym roku akademickim studiować w nich będzie ponad 110 tys. studentów. Ponadto w granicach województwa śląskiego znajdzie się 18 uczelni niepaństwowych, kształcących ok. 30 tys. studentów i kilka uczelni katolickich, w których kształtci się ok. 800 osób.

VI SPOTKANIE REDAKTORÓW GAZET AKADEMICKICH

Uniwersytet Śląski w Katowicach był organizatorem VI Spotkania Redaktorów Gazet Akademickich, które odbyło się w dniach 9-12 września br. w Katowicach i Cieszynie. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele 33 redakcji pism akademickich z całego kraju. Nasz biuletyn re-

prezentował redagujący go od ośmiu lat Marian MIKRUT.

W pierwszym dniu zjazdu w Katowicach jego uczestnicy mieli okazję do zwiedzenia Biblioteki Śląskiej. Program następnych dni obejmował m.in. spotkania z JM Rektorem Uniwersytetu Śląskiego prof. Tadeuszem Sławkiem, władzami Filii UŚ w Cieszynie, redakcjami miesięcznika "Śląsk" i innych pism regionalnych. W dyskusjach panelowych omawiano m.in. rolę i miejsce gazet akademickich w systemie informacyjnym szkół wyższych w Polsce oraz dzielono się doświadczeniami z zakresu redagowania pism akademickich. Uczestnicy zjazdu byli podejmowani przez burmistrza Cieszyna dra Jana Olbrachta w Ratuszu, zapoznali się z działalnością i obiektami Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UŚ w Cieszynie oraz zwiedzili Muzeum Prasy i Drukarstwa w Pszczynie. Warto nadmienić, że inicjatorem i organizatorem pierwszych spotkań redaktorów pism akademickich był obecny rzecznik prasowy KBN dr Tadeusz Zaleski.

Uniwersytet Śląski, gospodarz spotkania, kształtci obecnie na 23 kierunkach w ramach dziesięciu wydziałów ok. 36 tys. studentów, w tym na studiach stacjonarnych ok. 14 tys. Do najpopularniejszych kierunków, biorąc pod uwagę liczbę kandydatów na jedno miejsce na studia w r.ak. 1997/98, należą: bibliotekarstwo i informacja naukowo-techniczna (11,1), prawo (10,8), psychologia (7,9) i filologia angielska (7,0). Uczelnia kształtci również ok. 1400 słuchaczy studiów podyplomowych na 8 wydziałach oraz w Szkole Zarządzania i w Kolegium Języka Biznesu. Od powstania Uniwersytetu w 1968 r. studia ukończyło ok. 65 tys. absolwentów. Uczelnia zatrudnia ok. 3 tys. pracowników, w tym ok. 1,6 tys. nauczycieli akademickich.

Rynek w Cieszynie

AKADEMICKI CHÓR POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

Sukces za oceanem i inne koncerty

Ukoronowaniem pracy Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej w sezonie 1997/98 był wyjazd do Kanady w dniach od 25 czerwca do 9 lipca. Zespół nasz koncertował w St. Catharines, Mississauga, Powell River, na Denman Island, w Campbell i Whistler (12 występów, w tym 3 samodzielne koncerty).

W dniach 30 czerwca do 4 lipca chór uczestniczył w VIII Międzynarodowym Festiwalu Chóralnym Kathaumixw. W festiwalu uczestniczyło 35 zespołów z Kanady, USA oraz Czech, Finlandii, Niemiec, Polski, Rosji, Słowenii, Taiwanu, Ugandy i Węgier (29 z nich uczestniczyło w konkursie w różnych kategoriach). Przyjęcie do udziału w festiwalu było już dużym sukcesem naszego chóru - organizatorzy po przesłuchaniu nagrań odrzucili zgłoszenia 60 zespołów. **Zespół nasz pod dyrekcją Czesława FREUNDA w kategorii chórów mieszanych uzyskał drugą nagrodę.** Nasza solistka Katarzyna Oleś zwyciężyła w kategorii wokalistów do 25 roku życia.

Wakacje w Olsztynie-Kortowie

Jak co roku wakacje dla chórzystów były pracowite. Po powrocie z Kanady trzy tygodnie przerwy i warsztaty muzyczne w miasteczku akademickim Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie-Kortowie (1-14.08.98). Miejsce do pracy znakomite - akademiki położone nad jeziorem toną w zieleń, zaplecze sportowo-rekreacyjne, sale dydaktyczne do zajęć.

23 sierpnia (tydzień po obozie) dwa koncerty w ramach VIII Letniego Festiwalu Muzyki Kameralnej i Organowej - jeden w zabytkowym drewnianym kościółku (XVII w.) skansenu w Wygierzowie-Lipowcu oraz drugi tego samego dnia w Kościele p.w. Św. Mikołaja w Chrzanowie. Bardzo udane występy rozpoczęły stałą współpracę naszego chóru z Agencją Artystyczną "SILESIA" w Katowicach - jesteśmy już zaproszeni na występy w Festiwalu Młodych Laureatów Konkursów Muzycznych we Wrocławiu (22.10.1998) i w Katowicach (24.10.1998).

Kolejny tydzień przerwy, kilka prób i 2 września oprawa uroczystości jubileuszowych prof. Jana Szarguta, a 3 września wyjazd na koncerty do Niemiec:

- 5 września oprawa Mszy Św. w Kościele p.w. Św. Pankracego w Warstein,
- 5 września koncert w Kościele p.w. Św. Jana w Suttrop,
- 6 września występ z oprawą Mszy Św. w Kościele p.w. Św. Józefa w Lippstadt,
- 6 września koncert w Kościele p.w. Św. Martynusa w Bigge.

Bardzo udany pobyt w Niemczech był zorganizowany przez Kameralny Chór Capella Vox Humana z Warstein, a w szczególności przez ich chórzystę Henryka Langnera.

Krzysztof Chlipalski

AZM

**Akademicki Zespół Muzyczny
Politechniki Śląskiej w Gliwicach**

44-100 Gliwice, ul. Akademicka 2, tel. (032)372112,
fax (032)372175 e-mail: azm@polsl.gliwice.pl.
<http://www.polsl.gliwice.pl/~azm>

"Mefistofeles i Paganini"

"W tej niepozornej i kruchej istocie mieści się Mefistofeles i Paganini jednocześnie" - takimi słowami przekonywał Andrzej Mleczek publiczność XXXIII Międzynarodowego Festiwalu Pieśni Chóralnej w Międzyzdrojach o klasie dyrygenckiej Krystyny Krzyżanowskiej-Łobody. Trudno się tym słowom dziwić. Akademicki Zespół Muzyczny Politechniki Śląskiej (AZM), którego K. Krzyżanowska-Łoboda jest współzałożycielką, dyrygentką i kierownikiem artystycznym, podbił serca słuchaczy festiwalu. Istniejący dwa i pół roku AZM po raz pierwszy stanął w szranki konkursowe, ze znakomitą efektem. **Jury uhonorowało Zespół nagrodą Prezesa Zarządu Głównego Polskiego Związku Chórów i Orkiestr**, doceniając niezwykle profil i działalność Zespołu. Akademicki Zespół Muzyczny jest bowiem jedynym zespołem w Polsce, który ma w swym stałym składzie tak chór, jak i orkiestrę. Pozwala to AZM-owi na wykonywanie nie tylko utworów a cappella, lecz również pozycji wokально-instrumentalnych, jak np.: *Requiem* G. Fauré, *Magnificat* A. Vivaldiego czy *Berliner Messe* A. Pärtä.

Nie tylko możliwości wykonawcze Zespołu budzą uznanie. Na uwagę zasługuje fakt, że AZM promuje w środowisku studenckim muzykę trudną - współczesne utwory twórców tak polskich, jak i obcych, czego najlepszym przykładem są dokonane przez AZM prawykonania. Współczesna muzyka poważna to jednak nie jedyny rodzaj muzyki uprawiany przez Zespół. Repertuar Akademickiego Zespołu Muzycznego obejmuje bowiem utwory niemal wszystkich epok i stylów - od chóru gregoriańskiego po utwory z kręgu muzyki rozrywkowej pop i vocal jazzu. Niewątpliwie tym, co przyciąga do Zespołu jest również jego szeroko zakrojona współpraca z zagranicą. AZM jest Międzynarodowym Ambasadorem Kulturalnym fundacji "People to People International". Ta założona przez D. Eisenhowera organizacja zajmuje się rozwijaniem kontaktów i przyjaźni między ludźmi z różnych krajów świata. To właśnie poprzez współdziałanie z tą organizacją AZM-owi udało się nawiązać kontakty z zespołami z Europy i Ameryki. W ramach tzw. "Sceny muzycznej AZM" prezentowały się już chóry z Williamsport (USA) oraz z Helsinek (Finlandia), a także orkiestra z Tilburga (Holandia). Najgłośniejszym wydarzeniem była jednak zeszłoroczna "Polsko-Estońska Akademia Muzyczna People to People", zorganizowana wspólnie przez Akademicki Ze-

Z koncertu w Międzyzdrojach

spół Muzyczny Politechniki Śląskiej oraz Narewską Orkiestrę Symfoniczną. Podobne gusta muzyczne Krystyny Krzyżanowskiej-Łobody i Anatalija Szczury sprawiły, że AZM i NOS wspólnie wykonały "Requiem d-moll" G. Fauré. Oklaskiwane było ono w Gliwicach, w Estonii (m.in. w Filharmonii Narodowej w Tallinie), a także w Finlandii (Helsinki).

Należy również wspomnieć o tym, że Zespół stara się stale rozwijać

teoretyczne i praktyczne umiejętności swoich członków. Służą temu rozliczne warsztaty prowadzone przez uznane osobistości świata muzycznego, m.in.: prof. Jadwigę Gałęską-Tritt i ks. prof. Kazimierza Szymonika. Zespół stale współpracuje również z mgr Bożeną Zborowską, która prowadzi dla członków AZM-u indywidualne zajęcia z emisji głosu.

Wszystko to sprawia, że młodzi ludzie bardzo chętnie garną się do AZM-u. Rozpoczynający działalność w 30-osobowym składzie Zespół rozrósł się do liczącego niemal 100 osób giganta (w tym 80 osób chóru i 20 osób zespołu instrumentalnego). Wszystko to jednak za mało na to, żeby stworzyć dobry zespół. Potrzebny jest jeszcze charyzmatyczny dyrygent, właśnie taki, jakiego ma Akademicki Zespół Muzyczny Politechniki Śląskiej. Krystyna Krzyżanowska-Łoboda to osoba o niezwykłym temperamencie oraz zdolnościach pedagogicznych. To właśnie jej entuzjazm i wola walki sprawiły, że ten młody Zespół ma bogaty dorobek artystyczny. Dzięki jej energii AZM zdobył nagrodę na międzyzdrojskiej Promenadzie Gwiazd. To jej niepowtarzalna osobowość sprawia, że tytuły studentów Politechniki, przyszłych inżynierów, garnie się do śpiewania, do udziału w zabawie o nazwie Akademicki Zespół Muzyczny Politechniki Śląskiej.

Po przerwie wakacyjnej akademicy wracają do pracy. Przed nimi długi i bogaty w wydarzenia sezon artystyczny. Już w październiku uroczysty koncert z okazji przewodu na adiunkta dyrygentki AZM-u. W listopadzie nagrania, w grudniu koncerty kolędowe i wyjazd na warsztaty do Czech. W przyszłym roku kalendarzowym kilka niezwykłych koncertów z muzyką współczesną oraz wyjazdy koncertowe do Berlina i Szwajcarii. W planach AZM-u są również kolejne warsztaty międzynarodowe podobne do "Polsko-Estońskiej Akademii Muzycznej", tym razem na większą skalę. Prawdopodobnie również wyjazdy na konkursy i festiwale do kilku krajów Europy, AZM otrzymał bowiem kilka zaproszeń.

Wobec tak bogatych planów pozostaje jedynie życzyć członkom AZM-u powodzenia, a dyrygentowi połamania batuty.

Tomasz P. Sadownik

RÓŻNE

Podczas Walnego Zjazdu Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność", obradującego w czerwcu br. w Toruniu, dokonano wyboru członków Rady Krajowej Sekcji Nauki na kadencję 1998-2002. W skład 39-osobowej Rady Krajowej został wybrany m.in. przedstawiciel naszej Uczelni, dr inż. Wojciech PILLICH (RMT). Został on następnie wybrany w skład 14-osobowego Prezydium Rady Krajowej, w którym pełni funkcję zastępcy przewodniczącego ds. szkolnictwa wyższego. Zjazd wybrał również 5-osobową Komisję Rewizyjną KSN, w skład której weszli mgr inż. Teodor WERBOWSKI (RIE) i dr hab. Tadeusz WIECZOREK (RM). Przewodniczącym KSN został wybrany ponownie Janusz SOBIESZCZAŃSKI z Politechniki Warszawskiej. Zjazd dokonał podsumowania działalności KSN w kadencji 1995-98 i przyjął Uchwałę Programową na bieżącą kadencję, w której m.in. stwierdza się, że "występujące bariery rozwo-

ju edukacji i nauki wymagają pilnego usunięcia". W jednej ze swoich siedmiu uchwał Zjazd zobowiązał KSN do przygotowania projektów ustaw o szkolnictwie wyższym i podjęcia starań w celu skierowania ich na drogę legislacyjną.

KRONIKA ŻAŁOBNA

■ 28 lipca 1998 r. zmarł w wieku 72 lat **prof. dr hab.inż.arch. Zbigniew GADEK**, długoletni pracownik Wydziałów Architektury Politechniki Śląskiej i Politechniki Krakowskiej, były kierownik Zespołu Urbanistyki Katedry Planowania Przestrzennego i Urbanistyki, wybitny architekt, autor licznych realizacji, prac naukowych i studialnych, wychowawca kilku pokoleń polskich architektów-urbanistów. Był współpracownikiem wielu uczelni i instytucji międzynarodowych. Za wybitne osiągnięcia naukowe i dydaktyczne był wielokrotnie wyróżniany nagrodami Rektora i Ministra oraz odznaczeniami państwowymi. Był żołnierzem Armii Krajowej zgrupowania "Zelbet" - pseudonim "Aramis". Odszedł Człowiek wielkiego for-

matu, ceniony nauczyciel akademicki oraz wychowawca młodzieży - i takim pozostanie w naszej pamięci.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się 6 sierpnia na Cmentarzu Rakowieckim w Krakowie, gdzie został pochowany.

■ 18 września 1998 roku zmarł w wieku 73 lat **prof. zw. dr hab.inż. Andrzej FRYCZ**, nauczyciel akademicki i wieloletni dyrektor Instytutu Eksploatacji Złóż, kierownik Zakładu Aerologii Górniczej Wydziału Górnictwa i Geologii, Generalny Dyrektor Górniczy I stopnia. Był wybitnym naukowcem i wychowawcą młodej kadry naukowej wielu pokoleń inżynierów wentylacji kopalń. Twórca pionierskich rozwiązań w dziedzinie wentylacji i klimatyzacji kopalń węgla kamiennego i miedzi, ekspert w dziedzinie zwalczania pożarów podziemnych i zagrożenia metanowego. Był autorem wielu publikacji oraz prac naukowych dla górnictwa.

W okresie 50-letniej pracy zawodowej był członkiem i przewodniczącym wielu komisji, rad naukowych, programowych, resortowych i społecznych. Wieloletni członek Senatu Politechniki Śląskiej. Odznaczony był m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Walecznych, Złotym Krzyżem z Mieczami, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem Zasłużonego Ratownika Górniczego oraz odznaczeniami resortowymi. Wielokrotnie laureat Nagród Państwowych i JM Rektora Politechniki Śląskiej.

W zmarłym utraciliśmy cenionego profesora, serdecznego kolegę, całym sercem oddanego nauce i kształceniu młodych pokoleń.

Msza św. w intencji Zmarłego została odprawiona w dniu 22 września w Katedrze pw. Św. Piotra i Pawła w Gliwicach i w tym dniu został pochowany na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

Prof. zw. dr hab. inż. Andrzej FRYCZ (1925 - 1998)

Profesor Andrzej FRYCZ urodził się 18 lipca 1925 r. w Klimontowie. Szkołę podstawową ukończył w 1937 r., a w latach 1937 - 39 uczęszczał do Państwowego Gimnazjum im. St. Staszica w Sosnowcu. W okresie okupacji niemieckiej pozostał sam z matką i siostrą. Ojciec został aresztowany i wywieziony do obozu, skąd już nie wrócił. Podjął więc, jako młody chłopiec, pracę w charakterze robotnika na powierzchni kopalni węgla kamiennego "Klimontów", a następnie "Mortimer", z której odszedł we wrześniu 1941 r. Zamieszkał wówczas w powiecie miechowskim, gdzie przygotowywał się na tajnych kursach do matury, którą złożył w czerwcu 1943 r. Od września 1943 r. uczęszczał do Szkoły Sztugarów Górniczych a po zorganizowaniu Uniwersytetu Ziemi Zachodnich zaczął również studia matematyczne. Od lipca do grudnia 1944 r. walczył

w oddziałach partyzanckich Armii Krajowej Ziemi Krakowskiej, za co odznaczony został Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami i Krzyżem Walecznych. Z oddziału partyzanckiego odszedł w połowie grudnia 1944 r. z przyczyn zdrowotnych.

Po okresie rekonwalescencji w marcu 1945 r. podjął pracę w kopalni "Prezydent" w Chorzowie jednakże już w czerwcu 1945 zostaje oddelegowany przez kopalnię do ukończenia studiów na Akademii Górniczej w Krakowie. Po ich ukończeniu podjął pracę w kopalniach "Polska" i "Śląsk". Pracę w kopalniach przerwał w grudniu 1954 r. i od stycznia 1955 r. otrzymał etat adiunkta w utworzonej przez docenta S. Barczyka Katedrze Aerologii Górniczej na Wydziale Górniczym Politechniki Śląskiej.

Katedra ta, a później Zakład Aerologii i Bezpieczeństwa Górniczego, stały się zasadniczym miejscem pracy Profesora aż do przejścia na emeryturę w 1995 r. W latach 1959 - 1984 r. pracował dodatkowo w Okręgowym Urzędzie Górniczym w Gliwicach, pełniąc obowiązki rzeczoznawcy

do spraw wentylacji i pożarów w kopalniach. Od kwietnia 1991 r. aż do śmierci Profesor był Szefem Zespołu Doradców Prezesa WUG w Katowicach.

Działalność naukowa Profesora skupiała się wokół zagadnień przewietrzania kopalń, zwalczania zagrożenia metanowego, ciepłego oraz pożarów podziemnych. Dominującym zagadnieniem była jednak klimatyzacja kopalń.

Autorski i współautorski dorobek publikacyjny Profesora obejmuje około 180 prac, oraz 3 książki z zakresu klimatyzacji i wentylacji kopalń. Dorobek ten uzupełniają liczne prace badawcze, raporty, ekspertyzy techniczne i opinie o katastrofach pożarowych. Działalność naukowa Profesora przynosiła efekty w uzyskiwaniu kolejnych stopni i tytułów naukowych. Doktorat uzyskał w 1964 r., habilitację w 1968 r., tytuł profesora nadzwyczajnego w 1974 r. a profesora zwyczajnego w 1983 r. Wypromował 180 absolwentów Wydziału Górnicztwa i Geologii, 15 doktorów i opiekował się trzema habilitacjami współpracowników.

Wielu absolwentów Wydziału Górnicztwa i Geologii Politechniki Śląskiej wspomina wykłady Profesora jako ciekawe i barwne. Zasadą Jego było bowiem dążenie w dydaktyce do wyrabiania u studentów wyobraźni inżynierskiej i czynił to przez nakreślenie wielu elementów sytuacyjnych i stawianie słuchacza w środku zdarzeń lub problemu. Wykorzystywał w tym celu wiele przykładów z praktyki w sposób, który obecnie nazywany jest w szkołach biznesowych "case analysis", "case study" czy w spolszczeniu "kejsami biznesowymi". W wykonaniu Profesora były to "kejsy inżynierskie". Takie podejście dydaktyczne ugruntowało opinię o Nim, że potrafi posiadaną wiedzę teoretyczną połączyć z doświadczeniem zawodowym i przekazać ją w sposób przystępny i zrozumiały.

Profesor był członkiem wielu komisji powoływanych przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego dla zbadania przyczyn i okoliczności katastrof górniczych, przyczyniając się swoim doświadczeniem i wiedzą do podejmowania wniosków zapobiegających ponownemu zaistnieniu takich tragicznych zdarzeń.

Przy charakterystyce działalności naukowej i organizacyjnej Profesora należy także podkreślić Jego zaangażowanie w pracach innych jednostek. Był członkiem Rady Naukowej GIG i ZBiPM "Cuprum". Ścisłe współpracował z AGH, IMG PAN i Politechniką Wrocławską. Pełnił odpowiedzialne i trudne funkcje w Państwowej Komisji Nagród. Był redaktorem działowym w czasopiśmie górniczych.

Profesor doceniał potrzebę nawiązywania kontaktów z uczelniami zagranicznymi. Była Mu w tym pomocna dobra znajomość języków: niemieckiego i francuskiego. Przywiązywał dużą wagę do wymiany doświadczeń przez uczestnictwo w zagranicznych konferencjach naukowych i promował młodszych pracowników naukowych na tych konferencjach.

Za działalność zawodową, naukową i dydaktyczną Profesor wyróżniony został wieloma odznakami, odznaczeniami, medalami i nagrodami uczelnianymi, wojewódzkimi, ministerialnymi oraz Nagrodą Państwową. Do ostatnich dni swego życia Profesor Andrzej FRYCZ był aktywny zawodowo. Śmierć w dniu 18 września zabrała nam Nauczyciela, Wychowawcę i Życzliwego Człowieka.

Współpracownicy
z Zakładu Aerologii i Bezpieczeństwa Górniczego

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian Mikrut, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 237-26-22

Edycja sieciowa: URL:<http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/biuletyn/index.html>

 Łamanie komputerowe i druk:
Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej, Gliwice ul. Kujawska 1, tel. 237-21-97
zam. 362/98 350 egz.